DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

STOŁ. KRÓL. MIASTA KRAKOWA.

30 WRZEŚNIA 1933 R. | Nr. 9. | ROCZNIK LIV.

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY.

79.

ZARZĄDZENIE

Prezydenta stoł. król. m. Krakowa

z dnia 7 września 1933 r.

w sprawie nazwy ul. Józefa Dietla.

Na podstawie postanowienia art. 47 ust. z 23/III. 1933 r. Dz. U. Rz. P. Nr. 35, poz. 294 o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego i zgodnie z uchwałą Magistratu z 28/VII. b. r. zarządzam sprostowanie mylnej nazwy ul. Dietlowska, na właściwą nazwę: ul. „Józefa Dietla“.

80.

OBWIESZCZENIE

Prezydenta stoł. król. m. Krakowa

z dnia 1 sierpnia 1933 r.

o zniesienie sądu grodzkiego w Podgórzu i zmianie okręgu sądu grodzkiego w Krakowie.

Niniejszem podaję do wiadomości Rozporządzenie Prez. Rzp. ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 392, które brzmi jak następuje:

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 249) postanawiam co następuje:

Art. 1. Znosi się sąd grodzki na Podgórzu w Krakowie.

Art. 2. Włącza się do okręgu sądu grodzkiego w Krakowie część miasta Krakowa, obejmującą dzielnice: IX Ludwinów, X Zakrzówek, XXI Płaszów i XXII Pod-

górze, tudzież z powiatu krakowskiego gminy: Bodzów, Borek Fałęcki, Golkowice, Jugowice, Kobierzyn, Kosocice, Kurdwanów, Łagiewniki, Olszowice, Piaski Wielkie, Prokocim, Pychowice, Rajsko, Soboniowice, Świątniki Górne, Wola Duchacka, Wróblowice, Wrząsowice i Zbydniowice.

Art. 3. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc ces. rozporządzenie z dnia 18 czerwca 1915 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 170) i z tym dniem do prowadzenia ksiąg gruntowych dla realności, położonych w dzielnicach miasta Krakowa, wymienionych w art. 2 rozporządzenia niniejszego, właściwy jest sąd okręgowy w Krakowie.

Art. 4. Sprawy wszczęte w sądzie grodzkim na Podgórzu w Krakowie i nieukończone przed dniem 1 sierpnia 1933 r. przekazane będą sądowi grodzkiemu w Krakowie.

Art. 5. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1933 r.

81.

OKÓLNIK Nr. 51.

Zarządzenie

Prezydenta miasta z dnia 15 września 1933 r. Nr. Prez. Org. 87/33 w sprawie odbywania posiedzeń Magistratu i Kolegjów międzywydziałowych, oraz opracowywanie i przedkładanie wniosków na Kolegja, oraz na posiedzenia Magistratu, Komisji i Rady m.

I. Magistat.

§ 1.

W myśl art. 44 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 294) Zarząd gminy (t. j. Prezydent, wiceprezydenci i ławnicy) działający kolegjalnie, nosi nazwę Magistratu.

§ 2.

Do zakresu działania Magistratu należy decydowanie w następujących sprawach:

a) przygotowanie wszystkich spraw, w których stanowi rada gminy,

b) ustalenie planu wykonania budżetu.

c) uchwalanie regulaminów dla siebie oraz udzielanie na żądanie przełożonego gminy opinji o regulaminach i instrukcjach dla urzędów, zakładów i przedsiębiorstw gminnych,

d) decydowanie o zaciągnięciu pożyczki krótkoterminowej na czasowe zasilenie funduszów kasowych zgodnie z zasadami i warunkami, ustalonemi przez radę gminy,

e) ustanawianie opłat za korzystanie z urządzeń zakładów i przedsiębiorstw gminnych, jak również ustalanie opłat administracyjnych i taks za korzystanie w obrębie gminy z własnych publicznych środków lokomocji,

f) umarzanie należności, przypadających gminie z tytułów publiczno-prawnych, gdy ściągnięcie danej należności staje się niemożliwe, albo upoważnienie przełożonego gminy do wydawania w tym zakresie decyzji,

g) decydowanie w sprawie oddania w dzierżawę (najem) na okres, nieprzekraczający 6 lat, nieruchomości, zakładów i przedsiębiorstw gminnych, jak również udzielenia na okres nie dłuższy, koncesji na te zakłady i przedsiębiorstwa zgodnie z zasadami i warunkami, ustalonemi przez radę gminy,

h) ustalanie sposobu wykonania uchwał rady gminy w sprawie wzniesienia budowli oraz założenia, reorganizacji lub zwinięcia zakładów i przedsiębiorstw gminnych, jak również w sprawie innych ważniejszych inwestycyj,

i) rozpatrywanie i zatwierdzanie ofert, składanych przy wszelkich przetargach publicznych w myśl zasad, ustalonych przez radę gminy,

j) decydowanie o wszczęciu i odstępieniu od sporu sądowego oraz ustalenie warunków układu pojednawczego w sprawach prywatno prawnych oraz w tych publiczno-prawnych, w których na zawarcie takich układów zezwalają przepisy ustaw,

k) decydowanie o dokonaniu wydatku, nieprzewidzianego w budżecie, bądź też uwzględnionego w niedostatecznej wysokości, w przypadkach, gdy obowiązujące przepisy uprawniają zarząd do takiej decyzji,

l) inne sprawy, zastrzeżone do kolegjalnego decydowania w myśl postanowień ustawy cytowanej w § 1.

II. Kolegja międzywydziałowe.

§ 3.

Doradczym i opinjodawczym organem Prezydenta miasta są Kolegja międzywydziałowe złożone z Naczelników Wydziałów, Dyrektora M. I. O. oraz Dyrektorów Zakładów i Przedsiębiorstw m.

Kolegja te obradują w dwóch kompletach, a mianowicie:

a) Kolegjum dla spraw gospodarczych i skarbowych,

b) Kolegjum dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych.

§ 4.

W skład poszczególnych Kolegjów wchodzą członkowie stali i członkowie powołani.

Członkami stałymi są:

a) w Kolegjum dla spraw gospodarczych i skarbowych:

Naczelnicy Wydziałów I, II, III, VIII, Budownictwa m. i Dyrektor M. I. O.,

b) w Kolegjum dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych:

Naczelnicy Wydziałów IV, VI, VII, IX i Kierownik Budownictwa m. oddz. A.

Naczelnik Biura Prezydjalnego bierze udział w obu Kolegjach.

Członkami powołanymi są:

a) Naczelnicy Wydziałów i Dyrektorzy Zakładów, którzy przedkładają wnioski na posiedzeniu danego Kolegjum,

b) Naczelnicy Wydziałów, Dyrektorzy Zakładów oraz urzędnicy miejscy, których Prezydent m. powoła do wzięcia udziału w posiedzeniu, zwłaszcza w przy-

padkach, gdy sprawy rozpatrywane na Kolegjum mogą dotyczyć ich zakresu działania.

Kolegjum przewodniczy Prezydent miasta względnie wyznaczony przez Prezydenta m. jeden z Wiceprezydentów.

§ 5.

Do zakresu działania Kolegjów należą te sprawy, które nie są zastrzeżone w myśl § 2 Magistratowi, a które wymagają kolegjalnego rozpatrzenia.

W szczególności należy:

a) do Kolegjum dla spraw gospodarczych i skarbowych:

Wydawanie opinji w sprawach gospodarczych Gminy dotyczących zakupywania i sprzedaży ruchomości, w sprawach z których wynikają dla Gminy zobowiązania, w sprawach dotyczących nabywania, pozbywania i zamiany praw, sprawy zarządu majątkiem Gminy itp.

Wydawanie opinji w sprawach skarbowych Gminy dotyczących finansów miejskich, podatków i opłat przez Gminę pobieranych, w sprawach wszelkich należytości Gminy itp.

b) do Kolegjum dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych:

Wydawanie opinji w sprawach zakresu administracji ogólnej, w sprawach policji budowlanej, ogniowej, porządkowej, sanitarnej, w sprawach statystycznych, w sprawach opieki społecznej, zakładów opiekuńczych, w sprawach szkolnych, oświatowych, muzeów, teatrów itp.

III. Odbywanie posiedzeń i sposób opracowywania i przedkładanie wniosków.

§ 6.

Posiedzenia Magistratu odbywać się będą stale 2-go, 10-go i 20-go każdego miesiąca o godzinie 9-tej.

Posiedzenia Kolegjów odbywać się będą:

a) Kolegjum dla spraw gospodarczych i skarbowych — we środy o godzinie 9-tej.

b) Kolegjum dla spraw administracyjnych, kulturalnych i społecznych — w soboty o godzinie 9-tej.

§ 7.

Wnioski na posiedzenia Magistratu i Kolegjów mają być redagowane w sposób treściwy i wyczerpujący całokształt zagadnienia. Wniosek ma być podpisany przez Naczelnika Wydziału względnie Dyrektora Zakładu.

Wywód poprzedzający wnioski ma obejmować zwięźle przedstawienie stanu faktycznego i prawnego.

§ 8.

Wszelkie wnioski, które mają być przedkładane kolejno na posiedzenia Magistratu, Komisji, oraz Rady m. mają być pod względem treści wygotowane już na posiedzenie Magistratu w ostatecznem brzmieniu takiem, w jakiem według referenta (Wydziału) mają przejść do dalszego regulaminowego traktowania t. j. na Komisje i Radę m.

Pod względem formy wnioski mają być ułożone w następujący sposób:

1) tytuł wniosku,

2) wstęp (zależny na jakiem posiedzeniu wniosek ma być przedłożony),

a) Magistrat uchwali:

b) Komisja . . . . uchwali:

c) Imieniem Komisji . . . . . . N. N. wnosi:
Rada miasta uchwali:

3) Treść wniosku,

4) Numer bieżący sprawy.

§ 9.

Wszystkie sprawy, które mają być przedkładane Magistratowi względnie Kolegjum w myśl niniejszego zarządzenia, mają odnośni PP. Naczelnicy Wydziałów i Dyrektorzy Zakładów m. zgłaszać w Sekretarjacie Prezydjalnym w przeddzień posiedzenia, na którem dana sprawa ma być referowana (t. j. 1-go, 9-go i 19-go, o ile chodzi o posiedzenie Magistratu, zaś we wtorek i w piątek, o ile chodzi o Kolegja) najdalej do godziny 13·30 w południe. Zgłoszenia należy uskuteczniać pisemnie.

Zgłaszanie spraw po oznaczonym wyżej terminie dopuszczalne jest tylko w wyjątkowo ważnych przypadkach.

Na podstawie zgłoszonych materjałów Sekretarjat Prezydjalny ma przygotować porządek dzienny posiedzenia i przedłożyć go Naczelnikowi Biura Prezydjalnego w przeddzień odnośnego posiedzenia do godziny 14-tej. Ustalony porządek dzienny Naczelnik Biura Prezydjalnego przedłoży przed posiedzeniem Prezydentowi miasta. PP. Naczelnicy Wydziałów i Biur Magistratu mają zwracać specjalnie uwagę Sekretarjatowi Prezydjalnemu na te zgłaszane przez nich sprawy, które dotyczą lub mają związek z agendami zakładów i przedsiębiorstw miejskich. Sekretarjat ma o takich sprawach zawiadomić odnośne Zakłady w przeddzień danego posiedzenia do godziny 14·30, a to celem wzięcia udziału w posiedzeniu tem Dyrektora interesowanego Zakładu.

§ 10.

Wszelkie wnioski Zakładów m. (Gazowni, Elektrowni, Wodociągu i M. Zakładów Ceramicznych) przed przedłożeniem ich na posiedzeniu mają być uzgodnione i aprobowane przez resortowego Wiceprezydenta.

§ 11.

Wszystkie wnioski, które mają być przedmiotem obrad Komisji i Rady m. należy wygotować w dwóch egzemplarzach, z których jeden (oryginał) pozostaje w aktach, drugi zaś (kopja) służyć ma referentowi wniosku na Komisji względnie Rady m. do czynienia swych uwag, poprawek, zmian itp.

§ 12.

Wszystkie wnioski, które mają być przedłożone Radzie miejskiej, mają być po uchwaleniu ich przez odnośne Komisje przedstawione resortowemu Wiceprezydentowi m., który w porozumieniu z Prezydentem m. zadecyduje czy wnioski te należy przed Radą m. przedłożyć odnośnym Grupom Rady m.

§ 13.

Wnioski, które mają być przedłożene Radzie m. należy przeprowadzić regulaminowo przez Magistrat i Ko-

misje w takim terminie, by mogły one być na czas przygotowane na posiedzenie Rady m.

Wnioski te należy w przeciągu 24 godzin po uchwaleniu ich przez Komisje przesłać na piśmie w formie ustalonej w § 8 Sekretarjatowi Prezydjalnemu, celem przedstawienia ich Naczelnikowi Biura Prezydjalnego, który wnioski te przedłoży Prezydentowi m. do wglądu i decyzji.

§ 14.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 18 września 1933. Równocześnie traci moc obowiązującą § 3 zarządzenia Prezydenta m. z dnia 20 października 1932 r. Nr. Prez. Zarz. og. 95/32 (Okólnik Nr. 58).

82.

OKÓLNIK Nr. 53.

Zarządzenie

Prezydenta miasta z dnia 26-go września 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 134/33 w sprawie przedkładania spraw Biuru Prawnemu.

W celu usprawnienia urzędowania Biura Prawnego zarządzam co następuje:

1) Akta spraw przesyłanych Biuru Prawnemu do opinji względnie do zaskarżenia winny być ułożone i zeszyte w chronologicznem porządku.

2) Każdą spraw przesyłaną Biuru Prawnemu do opinji należy uzupełnić dokładnem przedstawieniem jej stanu faktycznego.

3) W każdej sprawie należy dokładnie sprecyzować żądanie tzn. określić, co do których punktów sprawy Wydział życzy sobie wyjaśnień Biura Prawnego.

4) Przy sprawach, w których Wydział żąda wniesienia skargi należy:

a) podać dokładne brzmienie firmy względnie imienia i nazwiska osoby, której zaskarżenia się żąda wraz z dokładnym adresem,

b) dołączyć do aktów umowę, regulującą stosunek, z którego powstało roszczenie,

c) podać dokładną wysokość pretensji z rozliczeniem za jakie okresy ona przypada,

d) określić dokładnie w jakim kierunku mają iść żądania pozwu.

5) Sprawy terminowe należy o ile możności przesyłać Biuru Prawnemu conajmniej na pięć dni przed wyznaczonym Wydziałowi terminem załatwienia sprawy.

83.

OKÓLNIK Nr. 54.

Zarządzenie

Prezydenta miasta z dnia 27-go września 1933 r. Nr. Prez. Zarz. og. 145/33 w sprawie wykonywania kontroli, inspekcji itp. przez organa państwowe.

W celu ustalenia sposobu wykonywania przez organa Władz i Urzędów państwowych (Ministerstw, Województwa, Izby Skarbowej, Zarządu Funduszu Pracy itp.) inspekcji wzgl. kontroli urzędów oraz instytucyj miejskich, zarządzam co następuje:

1) Inspekcje wzgl kontrole urzędów oraz instytucyj miejskich wykonywane przez organa Władz i Urzędów przełożonych względnie nadzorczych mogą się odbywać tylko za moją wiedzą.

2) W przypadkach, gdy delegat odnośnego organu kontrolującego zwróci się bezpośrednio do interesowanego Naczelnika Wydziału, Dyrektora Zakładu, Kierownika Biura itp. celem przeprowadzenia kontroli wzgl. inspekcji, odnośny Naczelnik względnie Dyrektor obowiązany jest bezzwłocznie zawiadomić mnie o tem, oraz postarać się o przedstawienie mi owego delegata i dopiero potem może nastąpić kontrola wzgl. inspekcja danego Urzędu czy Zakładu.

3) O ukończeniu przeprowadzanej kontroli wzgl. inspekcji winien odnośny Naczelnik wzgl. Dyrektor bezzwłocznie mnie zawiadomić oraz skierować do mnie danego delegata.

4) Za należyte przestrzeganie powyższego zarządzenia czynię PP. Naczelników Wydziałów, Dyrektorów Zakładów i Kierowników Biur osobiście odpowiedzialnymi.

84.

OKÓLNIK Nr. 55.

Zarządzenie

Prezydenta miasta z dnia 29-go września 1933 r. Nr. Prez. Org. 150/33 w sprawie zmiany zakresu działania Wydziału II. Magistratu.

Z dniem 1 października b. r. przydzielam do zakresu działania Wydziału II. Magistratu następujące sprawy:

a) z Wydziału I. Mgtu sprawy nowych opłat za urządzenie ulic,

b) z Wydziału III. Mgtu sprawy gm. opłat od środków przewozowych konnych,

c) z Wydziału VI. Mgtu sprawy opłat za trzymanie otworem lokali po godzinach policyjnych.

85.

Nr. Prez. Org. 120/33.

REGULAMIN

czynności Komisji Rewizyjnej Rady miejskiej

zatwierdzony rekr. Wojewody krakowskiego z dn. 2/VIII. 1933 r. Nr. S. A. I.-1a-26/33.

§ 1.

Stałym organem Rady miejskiej w zakresie kontroli nad działalnością finansową i gospodarczą Zarządu m. Krakowa jest komisja rewizyjna.

§ 2.

Komisja rewizyjna składa się z Przewodniczącego, 2 zastępców Przewodniczącego i 6 członków, wybranych przez Radę miejską z pośród siebie zwykłą większością głosów.

§ 3.

Do zakresu działania komisji rewizyjnej należy:

a) bezpośrednia kontrola nad całokształtem i poszczególnemi kierunkami działalności Gminy m. Krakowa zarówno w zakresie administracji, jak i urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw Gminy m. Krakowa pod względem prawidłowości i zgodności tej działalności z obowiązującemi przepisami, z postanowieniami statutów i uchwał Rady miejskiej oraz budżetem i zasadami oszczędności w gospodarce publicznej, a w szczególności coroczne sprawdzanie sprawozdań Zarządu miejskiego z wykonania budżetu, badanie zamknięć rachunkowych za ubiegły rok budżetowy i rocznych bilansów zakładów i przedsiębiorstw m., badanie prawidłowości i zgodności z zasadami oszczędności dokonywanych wydatków i pobieranych dochodów, sprawdzanie formalnej prawidłowości czynności kasowych i rachunkowych w biurach Zarządu m. oraz w zakładach i przedsiębiorstwach m., jak również

b) należyte informowanie o stwierdzonym stanie rzeczy w powyższym zakresie Rady miejskiej.

Do zakresu działania komisji rewizyjnej nie należą sprawy zakresu poruczonego oraz sprawy policji miejscowej.

§ 4.

Komisja rewizyjna zbiera się na posiedzenie conajmniej raz na trzy miesiące. Z działalności swej powinna komisja rewizyjna przedstawić corocznie szczegółowe sprawozdanie Radzie m. oraz władzy nadzorczej.

Posiedzenia komisji rewizyjnej są tajne. Posiedzenia komisji zwołuje przewodniczący albo jego zastępca. Do ważności uchwał komisji rewizyjnej potrzebną jest obecność przynajmniej 5 członków łącznie z Przewodniczącym komisji. Uchwały zapadają względną większością głosów, przyczem w razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego.

§ 5.

Komisja rewizyjna w wykonywaniu swych funkcyj ma prawo wglądu do wszelkich spraw, aktów, urządzeń etc. na terenie Gminy, ma prawo czynienia potrzebnych dla siebie wyciągów, odpisów i notatek. Komisja rewizyjna może zwrócić się do Prezydenta miasta z prośbą o wydanie odpowiednich zarządzeń do podległych mu funkcjonarjuszów m. a w szczególności funkcjonarjuszów M. Izby Obrachunkowej, by ułatwić Komisji pełnienie jej funkcji.

86.

Sprawozdanie z posiedzenia Tymcz. Rady Miejskiej.

Posiedzenie 38 Rady miasta, które się odbyło dnia 27-go września 1933 r. w sali Radnej na Ratuszu Krakowskim.

Dnia 27 września 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Prezydenta miasta Dra Mieczysława Kaplickiego i w obecności Wiceprezydentów Dra Klimeckiego, Dra Landaua, Ostrowskiego i Inż. Skoczylasa i przy udziale 94 członków Rady, posiedzenie Rady m.

Przed porządkiem obrad Prezydent miasta odebrał ślubowanie od nowo mianowanego radcy m. Oremusa.

Porządek dzienny:

I. Las Wolski — dojście od strony Przegorzał.

Imieniem Komisji gospodarczej R. m. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Celem udostępnienia parku m. „Las Wolski“ od strony Przegorzał, należy wykonać drogę mającą łączyć chodnik Hanny z przystankiem autobusowym, w myśl planu Budownictwa m. Oddz. B., z dnia 7 czerwca br., przypuszczalnym kosztem zł. 2.000 (dwa tysiące), pod następującemi warunkami:

a) P. Zofja Bunschowa, właścicielka gruntu lkat. 34/1 lwh. 189 Przegorzały, nada bezpłatnie Gminie m. Krakowa prawo służebności przejazdu, przechodu i przegonu przez kawałek gruntu z parceli lkat. 347/1 stanowiącego jej własność, a potrzebnego dla wykonania drogi z tem, że szkarpa opadająca z parceli do drogi będzie przez Gminę m. Krakowa w sposób stały zabezpieczona od usuwania się, oraz, że z drogi tej sporządzone będą na obu końcach wjazdy na parcelę.

b) P. Piotr Czopek, jako pełnomocnik właścicieli gruntów lkat. 346 gmina Przegorzały lwh. 28 i jako dożywotnik, nada prawo służebności przejazdu, przechodu i przegonu Gminie m. Krakowa przez część parceli lkat. 346 zajętej pod drogę w zamian za 10 brzemion liści i 1 kupkę drzewa objętości 3 mb. rocznie, przez czas jego życia, oraz życia jego synów Jana i Józefa, o ile będą właścicielami tejże parceli.

c) P. Józef Małecki, jako właściciel hipoteczny parceli lkat. 347/2 lwh. 26 gminy Przegorzały, nada prawo służebności przejazdu, przechodu i przegonu przez część parceli lkat. 347/2 zajętej pod drogę w zamian za 6 brzemion liści rocznie, przez czas swego życia i jego wnuczki Zofji.

II. Wykonać się mająca droga służyć będzie do przejścia dla publiczności i do przejazdu wozów dla celów gospodarczych Zarządu Lasu Wolskiego.

III. Koszty powyższego urządzenia drogi zostaną pokryte z funduszów uzyskanych z opłat za przejazd przez Las Wolski.

Nadane prawo służebności będzie zahipotekowane na wyżej wyszczególnionych parcelach.

IV. Uchwałę należy po myśli art. 43 i 65 nowej ustawy samorządowej przedłożyć Panu Wojewodzie do zatwierdzenia. Nr. I. — Las 411/33/F.

W związku z powyższym wnioskiem Rm. Dr. Gwiazdomorski wnosi o wydrukowanie planów objaśniających dokąd każda ścieżka w Lesie Wolskim prowadzi i sprzedawanie tychże przy wejściu do Lasu oraz o skierowanie autobusu kursującego stale do restauracji Bisanza na Woli Justowskiej nie, jak dotychczas Błoniami, lecz ul. Zwierzyniecką i ul. Królowej Jadwigi.

Rm. Mikosz kwestjonuje stylizację wniosku referenta odnośnie do sprawy wynagrodzenia i czasu służebności przejazdu.

Po wyjaśnieniach referenta Rm. Drobniaka, Rm. Dr. Tilles stawia wniosek, aby kontrakt z odnośnymi właścicielami gruntów zawarty został w porozumieniu z Komisją prawniczą.

Rada miasta wniosek referenta z poprawką Rm. Tillesa uchwaliła.

Wniosek nagły:

Budowa ptaszarni w Lesie Wolskim.

Rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zatwierdza się uchwałę Zarządu miasta z dnia 13 b. m. treści następującej:

1) Przystąpić bezzwłocznie do budowy schronu murowanego, opalanego wraz z wygonami letniemi wedle planów Budownictwa m. z dnia 8 b. m. wykonanych w porozumieniu z Dyrekcją Lasu Wolskiego.

2) Zatwierdzić kosztorys powyższej budowy, sporządzony dnia 11 b. m. przez Budownictwo m. na kwotę Zł. 9.000·—.

3) Na razie przystąpić do budowy głównej części schronu zimowego dla bażantów i pawi (część wschodnio-południowa) kosztem Zł. 3.127·40.

4) Wydatek powyższy opędzić z kwoty Zł. 3.127·40 uzyskanej z premji pogorzelowej za spalony barak, wynoszącej Zł. 2.997·54 z odsetkami, ulokowanej na książeczce P. K. O. m. Krakowa.

5) Dalsze części budowy będą wykonane w latach następnych w miarę rozporządzalnych funduszów z ogólnego budżetu Lasu Wolskiego.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

II. Nabycie na licytacji realności lwh. 330 Dz. XIII.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zakupna na licytacji realności lwh. 330 Dz. XIII. Kraków na cele rozbudowy miasta na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42 poz. 372, a w szczególności na założenie Parku łączącego wzgórze św. Bronisławy z Lasem Wolskim, za cenę Zł. 1.200·— do Zł. 1.300·—.

Wydatek należy pokryć z budżetu na rok 1933/34, wydatki nadzw. Dz. II § 143.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

Nr. I. Hip. 704/33/B/C.

III. Franciszek i Marja Paproccy — kupno gruntu w Dz. XVI.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Sprzedać na cele wyrównania granic parceli lkat. 274/1 lwh. 57 przy ul. Jadwigi z Łobzowa, w Dz. XVI. pp. Franciszkowi i Marji Paprockim skrawek parceli gminnej lkat. 271, lwh. 5, oznaczony na przyległym planie Bud. m. Oddz. B. z dn. 10/VII. b. r. literami a-b-c, o powierzchni około 45 m^2, po cenie Zł. 9·— (dziewięć) za 1 m^2, pod następującemi warunkami:

a) Cena kupna zapłacona będzie w 5-ciu równych ratach miesięcznych wraz z odsetkami zwłoki w stosunku 6% rocznie,

b) Gmina sprzedaje grunt powyższy w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych,

c) Wszelkie koszty związane z powyższą transakcją, a w szczególności koszty kontraktu, stempli, należytości przenośnych, intabulacji planów i pomiarów, poniosą nowonabywcy względnie ich prawni następcy,

d) Umowa powyższa nie zwalnia nowonabywców, względnie ich prawnych następców od obowiązków płynących z ustaw: kanałowej i budowlanej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulic, kanałów itp.

2) Grunt powyższy sprzedaje Gmina m. na cele rozbudowy miasta, na podstawie rozp. Prez. Rzpltej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Nr. 42, poz. 372.

3) Uchwałę powyższą należy po myśli art. 65 ustawy samorządowej przedłożyć Panu Wojewodzie do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

Nr. I. Nab. 383/33/C.

Wniosek nagły:

Józef Stojak — nabycie gruntu w Dz. XII.

Radca m. Inż. Drobniak wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zatwierdza się uchwałę Zarządu miasta z dnia 27 bm. następującej treści:

Na podstawie upoważnienia Rady miasta z dnia 10/VII. 1933 r. uchwala się co następuje:

I. Sprzedać p. Józefowi Stojakowi (Stoyakowi) parcelę gminną lkat. 1779/3 objętą lwh. 328 ks. gr. gm. kat. Kraków Dz. XII. Półwsie przy ul. Słonecznej, oznaczoną kolorem zielonym na planie Budownictwa miejskiego z dnia 27 maja 1933 o powierzchni około 350 metrów kwadr. za cenę po 45 (czterdzieści pięć) złotych za jeden metr kwadr. oraz udzielić praw przytyku domu, który będzie wybudowany na tejże parceli po północnej ściany domu miejskiego w realności lwh. 307 tej samej księgi przy ul. Słonecznej L. p. 4, za jednorazowem wynagrodzeniem w kwocie Zł. 1.678·18 (tysiąc sześćset siedemdziesiąt osiem 18/100) złotych pod następującemi warunkami:

1) Cena kupna i wynagrodzenie za prawo przytyku mają być zapłacone bezzwłocznie.

2) Zabudowanie powyższego gruntu ma być zwarte, z tem, że wysokość budynku nie może przekraczać 15·20 metrów i że należy uwzględnić tylną linję budowlaną, biegnącą w odległości 15 (piętnastu) metrów od frontu.

3) O ile chodzi o koszty urządzenia ulicy przed powyższym gruntem, to kupujący pokryje tylko koszty urządzenia chodnika i zwolniony będzie od ustawowej opłaty kanałowej,

4) Gmina sprzedaje powyższy grunt w stanie wolnym od długów i ciężarów hipotecznych, z wyjątkiem podanych wyżej zastrzeżeń.

5) Kupujący względnie jego prawni następcy nie będą mogli wpuszczać do wspomnianej realności miejskiej (muru) żadnych belek ani wylotów kominowych.

6) Wszelkie koszty, opłaty i należytości związane z niniejszą sprzedażą i ustanowieniem prawa przytyku poniesie w całości kupujący.

II. Powyższy grunt sprzedaje Gmina na podstawie ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Nr. 22 poz. 173, Dz. U. R. P. celem budowy domu mieszkalnego.

III. Niniejszą uchwałę przedłożyć do zatwierdzenia a) Panu Wojewodzie po myśli art. 65 ustawy z dnia 23 marca 1933 Nr. 35 poz. 294 Dz. U. R. P., b) Panu Ministrowi Spraw Wewn. po myśli rozporządzenia Prezydenta Rzpltej z dnia 3 grudnia 1932 Nr. 109, poz. 897 Dz. U. R. P., z uwagi na to, że kupujący nie jest obywatelem Państwa Polskiego.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

Nr. I. — Nab. 922/33/B.

IV. A. i S. Bratczykowie — kupno gruntu w Dz. XV.

Imieniem Komisji gospodarczej Radca m. Prof. Dr. Krauze wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) sprzedać na cele regulacji granic p. Stanisławie Bratczykowej 1/3 (jedną trzecią) i p. Antoninie Bratczykowej 2/3 (dwie trzecie) części parceli gminnej lkat. 188/2 lwh. 519 Dz. XV. Kraków, położonej przy ul. Konarskiego, oznaczonej na planie Budownictwa m. Oddz. B., z dn. 9 sierpnia 1933 kolorem niebieskim, o powierzchni 147·7 m^2 po cenie Zł. 35·— (trzydzieści pięć) za 1 m^2, pod następującemi warunkami:

a) Cena kupna zapłacona będzie natychmiast gotówką,

b) Gmina m. Krakowa sprzedaje grunt powyższy w stanie wolnym od wszelkich ciężarów i długów hipotecznych.

c) Wszelkie koszty połączone z powyższą transakcją, jak koszty kontraktu, stempli, należytości przenośnej, intabulacji, planów i pomiarów, poniosą nowonabywczynie, względnie ich prawonabywcy.

d) Umowa powyższa nie uwalnia nowonabywczyń od obowiązków płynących z ustaw kanałowej i budowlanej, a w szczególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulicy, kanałów i t. p.,

e) Nowonabywczynie (wzgl. ich prawonabywcy) zobowiązują się równocześnie — zgodnie z przewidzianym planem zabudowania — wydzierżawić od Gminy m. Krakowa grunt o szerokości 5 m przed domem (między linją budowlaną a regulacyjną) za czynszem uznawczym, który wyznaczy Gmina m. Krakowa, ogrodzić go i utrzymywać ogródek.

II. Grunt powyższy sprzedaje Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie Rozp. Prez. Rzptej z dnia 22 kwietnia 1927 r. Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372 i ustawy z dnia 24 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 17, art. 8.

III. Uchwałę powyższą należy po myśli art. 65 ustawy, z dnia 23 marca 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 294 przedłożyć Panu Wojewodzie do zatwierdzenia.

Nr. I. — Nab. 403/33/C.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

V. Dawid Grünberg nabycie skrawka gruntu w Dz. XV.

Imieniem Komisji gospodarczej Rm. Prof. Dr. Inż. Krauze wnosi:

Rada miasta uchwali:

I. Sprzedać na cele regulacji granic p. Dawidowi Grünbergowi skrawek parceli gminnej lkat. 188/2, lwh. 520 Dz. XV. Kraków, przy ulicy Konarskiego, oznaczonej na planie Bud. m. Oddz. B., z dnia 17 lipca 1933 r. kolorem zielonym, o powierzchni 85 m^2 po cenie zł. 35 (trzydzieści pięć) za 1 m^2, pod następującemi warunkami:

1) Cena kupna zapłaconą będzie natychmiast gotówką.

2) Gmina m. Krakowa odstępuje grunt powyższy w stanie wolnym od wszelkich ciężarów i długów hipotecznych.

3) Wszelkie koszty połączone z powyższą transakcją, jak koszty kontraktu, stempli, należytości przenośnych, intabulacji, planów i pomiarów poniesie nowonabywca, względnie jego prawonabywcy.

4) Umowa powyższa nie uwalnia nabywcy od obowiązków płynących z ustaw kanałowej i budowlanej, a w szezególności od ponoszenia kosztów urządzenia ulicy, kanałów itp.

II. Grunt powyższy sprzedaje Gmina m. Krakowa na cele rozbudowy miasta na podstawie Rozp. Prezydenta Rzpltej z dnia 22 kwietnia 1927 Dz. U. R. P. Nr. 42, poz. 372 i ustawy z dnia 24 marca 1933 Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 17, art. 8.

III. Uchwałę powyższą należy po myśli art. 65 ustawy z dnia 23 marca 1933 Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 294, przedłożyć Panu Wojewodzie do zatwierdzenia.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

Nr. I. — Nab. 384/33/C.

VI. Dodatek gminny do państwowego podatku przemysłowego na rok 1934.

Imieniem Komisji skarbowej Rm. Wiceprez. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na zasadzie art. 8 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 884 i art. 120 ustawy z 15/7 1925 Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 110, z roku 1932, Gmina m. Krakowa pobierać będzie w roku 1934 dodatki gminne:

a) do państwowego podatku od obrotu w dotychczasowej wysokości 25% tego podatku,

b) do ceny świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych w dotychczasowej wysokości 30% ceny tych świadectw i kart.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

L. II. R. 160/33.

VII. Dodatek gminny do państwowego podatku gruntowego na rok 1934.

Imieniem Komisji skarbowej Rm. Wiceprez. Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 15/VI. 1923 Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505 i art. 4 ustawy z dnia

11/VIII. 1923 Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 884 z roku 1932, ustanawia się stopę procentową dodatku gminnego do państwowego podatku gruntowego na rzecz Gminy m. Krakowa na rok 1934 w dotychczasowej wysokości 135% tego podatku z zastrzeżeniem, że dodatek 45% ponad normę 90% będzie pobierany od kwot podatku państwowego bez dodatku progresywnego.

Magistrat wyjedna przepisane zezwolenie Władzy nadzorczej na pobór powyższego dodatku.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

L. II. R. 162/33.

VIII. Dodatek gminny do państwowego podatku od nieruchomości na rok 1934.

Imieniem Komisji skarbowej Rm. Wiceprezydent Dr. Landau wnosi:

Rada miasta uchwali:

Na zasadzie art. 6 ustawy z dnia 11-go sierpnia 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 106 poz. 884 z r. 1932 pobierać się będzie na potrzeby Gminy miasta Krakowa na rok 1934 podatek od nieruchomości z dotychczasowej wysokości 100% państwowego podatku od nieruchomości, jako dodatek od tego podatku.

W dyskusji zabiera głos Rm. Dr. Józef Steinberg, który przedkłada następującą rezolucję:

Rada miasta stoł. król. m. Krakowa wyraża zapatrywanie, że w razie nowelizacji lub przy wydaniu ordynacji podatkowej, należy zamieścić postanowienie, że w wypadku wykazanego próżnostania przedmiotu najmu, w całości, względnie w części, oraz w razie urzędownie stwierdzonej nieściągalności czynszu nastąpić winno odpisanie stosunkowej części podatku od nieruchomości.

Następnie Rm. Dr. Steinberg wnosi poprawkę do wniosku referenta, mianowicie, aby po słowach: podatku od nieruchomości, dodać słowa: „bez dodatku kryzysowego".

Rada miasta wniosek referenta wraz z rezolucją i poprawką Rm. Dr. Steinberga uchwaliła.

L. II. R. 103/33.

IX. Dodatek gminny do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków i przetworów wódczanych i spirytusowych.

Imieniem Sekcji skarbowej St. Radca Mgtu Dr Jan Wydro wnosi:

Rada miasta uchwali:

Dodatek gminny do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków i przetworów wódczanych i spirytusowych pobierać w roku 1934 w wysokości 100% przy wyrobie, a 200% przy sprzedaży trunków, tj. w wysokości dopuszczalnej art. 11 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych z 11 sierpnia 1923 Nr. 94, poz. 747, Dz. U. R. P.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

X. Przystosowanie niektórych postanowień statutu Komunalnej Kasy Oszczędności m. Krakowa do statutu wzorowego.

Imieniem Komisji Prawniczej Radca m. Dr. Czuchajowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Statut Kom. Kasy Oszczędności m. Krakowa uchwalony przez Radę m. z dnia 28 grudnia 1928 r., a zatwierdzony przez Województwo w dniu 5 marca 1929 r. zmienia się następująco:

§ 9 punkt 10, otrzymuje następujące brzmienie: „postanowienie o użyciu funduszu zasobowego w granicach ustawowych i stawianie wniosków o rozdziale zysków powstałych z obrotów kasy",

§ 9 punkt 18, ma brzmieć: „ustanawianie wynagrodzenia stale w Kasie zatrudnionych członków Zarządu Kasy z wyboru oraz ewentualne przyznawanie remuneracji dla członków Zarządu Syndyka i pracowników Kasy",

§ 21 a) W ustępie 1 we wierszu czwartym ma być „sześciu członków",

b) Między ustępem pierwszym, a drugim wstawia się ustęp: „Na członków Komisji Rewizyjnej wybierane mogą być tylko osoby posiadające prawo wybieralności do Rady jednej z Gmin na obszarze Państwa",

c) W ustępie piątym, w wierszu trzecim ma być „czterech członków".

§ 22 W ustępie końcowym skreśla się ostatnie wyrazy „za regresem do Kasy Oszczędności".

§ 25 a) W ustępie trzecim, we wierszu trzecim skreśla się wyrazy: „dobroczynne" i,

b) W ustępie końcowym, we wierszu siódmym ma być „Rada Kasy".

§ 26. Ustęp drugi ma brzmieć: „Fundusz wyrównawczy tworzy się wyłącznie z wykazanych księgami zwyżek kursowych przy rocznem zamknięciu rachunków".

§ 28. W ustępie końcowym, we wierszu drugim zamiast wyrazów „wykazywać w bilansie" ma być „bilansować".

§ 46. W punkcie dziesiątym skreśla się cały ustęp pod literą d).

§ 55. W ustępie drugim skreśla się wyrazy „o ileby Kasie Oszczędności groziła strata".

2) Sprawę przedłożyć Urzędowi Wojewódzkiemu do zatwierdzenia po myśli § 60 statutu Kasy.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

Nr. I. Z. P. 22/33/G.

Wniosek nagły:

Pożyczka Funduszu Pracy Zł. 6.000·—.

Imieniem Komisji Skarbowej Dyr. M. I. O. Krzyżanowski wnosi:

Rada miasta uchwali:

1) Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do zaciągnięcia w Funduszu Pracy długoterminowej pożyczki w kwocie Zł. 6.000.—, oprocentowanej 2% p. a., spłacalnej w 10 (dziesięciu) ratach rocznych wstawianych do budżetu — poczynając od budżetu na rok 1934/35, oraz na warunkach w umowie bliżej określonych.

2) Pożyczka zużyta będzie na wykonanie robót przy regulacji potoku Drwini.

Rada miasta wniosek uchwaliła.

W końcu Rm. Bobrowska wnosi na ręce Pana Prezydenta Dra M. Kaplickiego interpelację w sprawie zwinięcia na Uniwersytecie Jag. Katedry historji i sztuki oraz innych Katedr i prosi o poczynienie starań w kierunku utrzymania tych Katedr. Pan Prezydent przyrzeka dołożyć wszelkich starań, aby sprawę tę pomyślnie załatwić.

Na tem posiedzenie zamknięto.

87.

Sprawozdania z posiedzeń Komisji Rady m. i Komisji Zarządu m.

Komisja drogowo-kanałowa.

Dnia 1 września 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Radcy m. Senatora Inż. Karola Rollego i w obecności Wiceprezydenta miasta Inż. Stanisława Skoczylasa posiedzenie Komisji drogowo-kanałowej Zarządu miejskiego, na którem zatwierdzono:

a) projekt uporządkowania części ul. Krowoderskiej między ul. Basztową a pl. Biskupim i placu nad Wisłą u wylotu pl. Groble, projekt urządzenia ulic na parcelowanych prywatnych gruntach w Dz. XXI., projekt chodników w ul. Słonecznej, Senatorskiej i Pawła Popiela oraz projekt oświetlenia ul. Podgórskiej.

b) zatwierdziła projekt budowy kolektora w ul. Wiślisko, który będzie wykonywany z kredytów uzyskanych z Funduszu Pracy, oraz przyjęła sprawozdanie z będącej już w toku budowy kanałów w ul. Żółkiewskiego i Czarodziejskiej pokrywanej również z kredytów Funduszu Pracy.

c) zatwierdziła projekt skanalizowania ul. Bronowickiej, części ul. Kazimierza Wielkiego oraz parcelowanych prywatnych gruntów w Dz. XIII. jak również koszty szeregu domowych połączeń kanałowych.

d) przyjęła do wiadomości przejęcie na własność Gminy m. Krakowa ul. Fenne'a w Dz. IV. od Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń „Florjanka" w Krakowie.

Komisja gospodarcza.

Dnia 9 września 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprez. m. Ostrowskiego posiedzenie Komisji gospodarczej Rady m.

Na posiedzeniu tem Radca m. Dr. Krzetuski imieniem dotychczasowych członków Sekcji I R. m. złożył gorące podziękowanie długoletniemu przewodniczącemu tejże Sekcji R. m. Inż. Drobniakowi za sprawne i energiczne przewodnictwo.

Następnie Komisja gospodarcza przystąpiła do porządku dziennego, i z upoważnienia Rady m. uchwaliła sprzedaż 2-ch parcel gminnych na cele budowlane w Dz. XII. i XV. W kilku innych sprawach gruntowych Komisja wydała opinję, która będzie przedłożona Radzie m. do rozpatrzenia wraz z wnioskami Zarządu miejskiego.

W końcu Komisja przeprowadziła szczegółową i ożywioną dyskusję nad rozwiązaniem sprawy dojścia do Lasu Wolskiego od strowy Przegorzał. Uchwalono w tym celu w najbliższym czasie wykonać drogę mającą łączyć chodnik Hanny z przystankiem autobusowym.

Rada Artystyczna.

W dniu 26 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta Inż. Stan. Skoczylasa posiedzenie Rady Artystycznej, na którem rozpatrzono piętnaście spraw, a to:

projektów budów domów parterowych	. . . . .	2
„ „ „ I. p.	. . . .	1
„ „ „ III. „	. . . .	4
„ „ „ IV. „	. . . .	1
„ nadbudów III. p.	. . . .	2
„ przebudów parter.	. . . .	1
„ budowy kolumny reklamowej	. . . .	1
„ urządzeń reklamowych (gabloty, wywieszki, szyldy)	. . . .	3
	Razem	15

W tem, w Dz. I. bud. kolumny reklam. 1, przebudow. przy kościele XX. Pijarów 1, w Dz. IV. nadbud. III. p. 1, w Dz. VIII. nadbud. III. p. 1, w Dz. XII. budowy domu IV. p. 1, w Dz. XV. budowy domów III. p. 3, w Dz. XVII. budowy domu I. p. 1, budowy domu III. p. 1, w Dz. XVIII. budowy domu parter. 1, w Dz. XIX. budowy domu pater. 1.

W dniu 26 września 1933 r. odbyło się pod przewodnictwem Wiceprezydenta Inż. Skoczylasa posiedzenie Rady Artystycznej, która rozpatrzyła i przyjęła następujące projekty regulacyjne:

1) Zmiana zabudowania wschodniego bloku gruntów miejskich przy ul. Głębokiej w Podgórzu.

2) Plan zabudowania gruntu Rubinfelda i Sp. przy ul. Łagiewnickiej w Podgórzu.

3) Plan zabudowania części gruntu Grünwalda przy ul. Rydlówki w Podgórzu.

4) Regulacja ul. Klonowej w Dębnikach.

5) Nowy plan zabudowania realności Hausnerowej przy ul. Dekerta w Podgórzu.

6) Plan zabudowania gruntów Skarbu Państwa i Gminy m. Krakowa przy ul. Płaszowskiej Dz. XXI. i XXII.

7) Nowy plan zabudowania dwóch parcel miejskich na Zwierzyńcu.

8) Zmiana zabudowania parcel miejskich przy ul. Żuławskiego na Kleparzu.

Sprawę planu zabudowania wschodniej części pl. Marjackiego (punkt 2 porządku dziennego) po dyskusji Wiceprezydent Skoczylas wycofał z porządku dziennego.

88.

RUCH SŁUŻBOWY.

Przeniesieni w stan spoczynku:

1) Dr. Bąkowski Klemens, syndyk miejski z dniem 30/IX. 1933 r.

2) Dylski Witold, werkmistrz Rzeźni m. z dniem 30/IX. 1933 r.

Przeniesieni w stan nieczynny:

1) Duszyna Cecylja, sekretarka M. Szkoły Gosp. Dom. z dniem 30/IX. 1933 r.

2) Owsińska Marja, kancelistka Mgtu z dniem 30/IX. 1933 r.

3) Kraj Józef mł., niższy prac. m. z dniem 30/IX. 1933 r.

Wystąpili:

1) Bandułowa Jadwiga, urz. kontr. z dniem 7/IX. 1933 r.

2) Berych Roman, pom. rach. Z Cz. M. z dniem 18/IX. 1933 cz. sł. wojsk.

3) Czaja Kazimierz, urz. kontr. z dniem 1/IX. 1933 r.

4) Kozub Tadeusz, pom. techn. Gaz. m. z dniem 18/IX. 1933 r. cz. sł. wojsk.

5) Schlesinger Wiktor, urz. kontr. z dniem 1/IX. 1933 r.

6) Sarlińska Stanisława, urz. kontr. z dniem 30/IX. 1933 r.

Zwolnieni:

1) Bernalowa Marja, urz. kontr. z dniem 30/IX. 1933 r.

2) Rychwicki Jan, urz. kontr. z dniem 30/IX. 1933.

3) Słabczyński Stefan, urz. kontr. z dniem 30/IX. 1933 r.

Zmarli:

1) Bogatyński Emil, emer. kontr. M. I. O., zmarł 20/IX. 1933 r.

2) Koziarzowa Olga, kancelista M. I. O., zmarła 18/IX. 1933 r.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

WYKAZ KONSENSÓW

na zamieszkanie, względnie użytkowanie wykonanych budowli, udzielonych w miesiącu wrześniu 1933 r.

I. Nowe domy.

1. Ulica Warszawska L. or. 12a, (lsp. 304 Dz. V.) własność Borgenichtów Izaaka i Gizeli, dom 3-ch piętrowy narożny (reskrypt Magistratu z dnia 9/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 416/33/B).

2. Ulica Pawła Popiela L. or. 18, (lsp. 350 Dz. XV.) własność Kalmusowej Natalji, dom 3-ch piętrowy (reskrypt Magistratu z dnia 9/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 291/33/C).

3. Ulica Włodzimierza Tetmajera L. or. 15a, (lsp. 208 Dz. XVI.) własność Konecznej Ireny Anny 2-im. dom 1-no piętrowy (reskrypt Magistratu z dnia 30/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 469/33/C).

4. Ulica Miedziana L. or. 18, (lsp. 35 Dz. XX.) własność Trynki Michała, dom parterowy (reskrypt Magistratu z dnia 31/VIII. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 322/33/B).

5. Ulica Sarmacka L. or. 21a (lsp. 331 Dz. XXI.) własność Szepanowskiej Julji, część domu parterowego (reskrypt Magistratu z dnia 9/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 249/33/D).

6. Ulica Bronowicka L. or. 14, (lsp. 195 Dz. XVI.) własność Frasik Marji, dom parterowy (reskrypt Magistratu z dnia 25/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 71/33/C).

II. Nadbudowy, dobudowy i przebudowy.

1. Plac Kossaka L. or. 2, (lsp. 158 Dz. III.) własność Zuckerowej Leidwa ręczne wyciągi węglowe (reskrypt Magistratu z dnia 18/IX. 1933 r. Nr. B. a. Masz. 94/33/L.).

2. Ulica św. Wawrzyńca L. or. 27, (lsp. 565 Dz. VIII.) własność Gemeinera Adolfa, nadbudowa I. piętra na lewej oficynie (reskrypt Magistratu z dnia 15/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 457/33/A.).

3. Ulica Rolna L. or. 10, (lsp. 279 Dz. XI.) własność Lubaczewskiej Karoliny, oficynka parterowa (reskrypt Magistratu z dnia 10/IX. 1933 r. Nr. Ba. Insp. 110/33/D.).

4. Ulica Grzegórzecka L. or. 47, (lsp. 236 Dz. XIX.) własność Fiuta Onufrego, nadbudowa I. piętra nad oficyną (reskrypt Magistratu z dnia 12/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 115/33/B.).

5. Ulica Dąbrowskiego L. or. 14, (lsp. 641 Dz. XXII.) własność Majki Józefa, przebudowa lokalu restauracyjnego na 2 mieszkania w parterze budynku II. piętrowego (reskrypt Magistratu z dnia 15/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 579/33/D.).

6. Ulica Józefińska L. or. 35, (lsp. 77 Dz. XXII.) własność Schöngutów Jakóba i Róży, oficyna parterowa i ustępy spłukiwane w suterenie, parterze i 1-szem piętrze budynku frontowego (reskrypt Magistratu z dn. 3/IX. 1933 r. Nr. B. a. Insp. 378/33/D.).

Zmiany w stanie posiadania realności w Krakowie w sierpniu 1933 r.

I. Przez kontrakt kupna.

1. Grunt lwh. 511/XVII. przy ul. Pod Fortem nabyli po połowie Marja Krämer i Ks. Kazimierz Niepokój od Stanisława Kawalca za cenę 7.000 złotych.

2. Grunt lwh. 566/XVII. przy ul. Pod Fortem nabyli po połowie Marja Krämer i Ks. Kazimierz Niepokój od Pawła Worytkiewicza (syna) za cenę 7.000 zł.

3. Dom pięciopiętrowy przy Pl. Kossaka L. or. 2, L. sp. 158/III. nabyły Leja z Grossbartów ($^{26}/_{40}$), Tauba i Regina po ($^{7}/_{40}$) Zucker od Toni ze Sachsów Mehlowej za cenę 305.000 złotych.

4. Grunt lwh. 39/XIII. wydzielony jako nowe ciało hipoteczne z realności lwh. 637/XIII. nabył Dr. Inż. Witold Budryk od Józefa i Aliny Schöpplów, za cenę 8.790 zł. 40 gr.

5. Część ($^{4}/_{5}$) domu dwupiętrowego przy ul. Szlak L. or. 36, L. sp. 175/V. nabyli po ($^{2}/_{5}$) Stanisław i Anna Strączkowie od Ireny, Janiny i Tadeusza Dembowskich za cenę 47.200 złotych.

6. Grunt lwh. 21/XVI. przy ul. Kazimierza Wielkiego nabyli po ($^{1}/_{4}$) Leon i Anna Waldowie, oraz Elkan i Róża Rosenzweigowie od Bernarda Horowitza i Debory z Horowitzów Markiewiczowej za cenę 2.800 dolarów.

7. Grunt lwh. 219/XVI. przy ul. Jadwigi z Łobzowa nabyli po połowie Stanisław i Bolesława Wadowscy od Ludwika i Marji Szczepaników za cenę 4.000 złotych.

8. Dom parterowy przy ul. Halczyna L. or. 7a, L. sp. 204/XVI. nabył Inż. Zygmunt Francki od Jadwigi Zajdzikowskiej za cenę 15.000 złotych.

9. Dom dwupiętrowy przy Pl. Serkowskiego L. or. 3, L. sp. 655/XXII. nabyła Lola Pomeranz od Dawida i Rozalji Eksteinów za cenę 43.000 złotych.

10. Dom dwupiętrowy przy ul. Zwierzynieckiej L. or. 9, L. sp. 139/III. nabył Edward Mohr od Tomasza i Teresy Kapałków za cenę 110.000 złotych.

11. Grunt lwh. 442/XV. przy ul. Szopena nabyli po połowie Izrael i Marja Gitla 2-im Lipnerowie od Saula Rafaela 2-im, Hirscha, i Jakóba Schererów, z Schererów: Sary Lei 2-im Frischerowej i Goldy Wolfgangowej, oraz Masy spadkowej po błp. Esterze vel Ernestynie z Schererów Finkelsteinowej za cenę 40.000 zł.

12. Część domu trzechpiętrowego ($^{96}/_{224}$) przy ul. Nowowiejskiej L. or. 25, oraz grunt lwh. 662/XV. przy tejże ulicy nabyli po połowie Michał i Frymeta Weitzowie od Józefy z Rodaków Ławnikowej za łączną kwotę 70.000 złotych.

13. Dom parterowy przy ul. Ks. Józefa L. or. 37-39, L. sp. 202/XIII. nabyli po połowie Franciszek i Marja Tęczyńscy od Czesława i Ignacego ($^{2}/_{3}$) Wilków za cenę 10.333·32 złotych, a ($^{1}/_{3}$) część od Jana Wilka za cenę 5.166·66 złotych.

14. Dom parterowy przy ul. Mogilskiej L. or. 39, L. sp. 231/XIX. oraz grunt lwh. 422/XIX. przy tejże ulicy nabyli po połowie Karol i Laura Wasserbergerowie od Marji Mólowej za cenę 14.500 złotych.

15. Dom jednopiętrowy przy ul. św. Kingi L. or. 3, L. sp. 678/XXII. nabyli po połowie Antoni i Helena Hildebrandowie od Franciszka Mikulskiego za cenę 40.000 złotych.

16. Grunt lwh. 668/XVII. przy ul. Ks. Siemaszki nabyła Marja Tyrałowa od Marji Krzyżanowskiej za cenę 2.332·80 złotych.

17. Dom jednopiętrowy przy ul. Pawiej L. or. 24, L. sp. 151/V. nabyła Kazimiera Fallenbüchlowa od Zofji Kaweckiej, Władysława i Juljusza Panków za cenę 36.000 złotych.

18. Grunt lwh. 694/XVII. przy ul. Poznańskiej nabyła Marja Zięcikowa od Józefa Szostka za cenę 9.000 zł.

19. Dom dwupiętrowy przy ul. Jana Kasprowicza L. or. 22, L. sp. 357/XIX. nabyli po ($^{1}/_{3}$) Inż. Walerjan, Zygmunt i Jan Maszewscy od Stanisława Batki za cenę 75.750 złotych.

20. Grunt lwh. 645/XV. przy ul. Józefitów nabyli po połowie Salomea Natowicz i Naftul Fischmann od Herminy Rumpler za cenę 16.600 złotych.

21. Grunt lwh. 1348/XXI. przy ul. Gromadzkiej nabyli po połowie Adam i Helena Mazurkowie od Szymona Feltschera za cenę 1.500 złotych.

22. Część ($^{1}/_{3}$) domu parterowego przy ul. Twardowskiego L. or. 72, L. sp. 78/X. nabyła Estera Breindla 2-im Silberstein od Henryka Silbersteina za cenę 1.000 złotych.

23. Dom dwupiętrowy przy ul. Lwowskiej L. or. 19, L. sp. 415/XXII. nabyli po połowie Józef i Pinkus Schönbergowie od Jana Pietruszki i Anieli Mrożkowej za cenę 76.800 złotych.

24. Dom parterowy przy ul. Bzowej L. or. 3, L. sp. 83/X. nabyła Zofja Kłosowska od Karola Karwata za cenę 14.500 złotych.

25. Dom dwupiętrowy przy ul. św. Tomasza L. or. 32, L. sp. 413/I. nabyli po połowie Adam i Antoni Szarscy od Adama Potockiego za cenę 54.100 złotych.

26. Dom dwupiętrowy przy ul. Powiśle L. or. 2, L. sp. 80/III. nabyli po połowie Molly Weintraub i Rachela Weinstoch od Zofji i Franciszka Missonów, Wandy Schindlerowej, Władysława i Zdzisława Miedniaków za cenę 83.000 złotych.

27. Grunt lwh. 567/XV. przy ul. Chocimskiej nabyła Rozalja Pawlikowska od Hirscha Weinfelda za cenę 9.135·75 złotych.

II. Przez inne umowy.

1. Część ($^{1}/_{2}$) domu jednopiętrowego przy ul. Kalwaryjskiej L. or. 70, L. sp. 559/XXII. wartości 8.000 zł. nabyła w drodze darowizny Paulina Goldfinger od Majera Dawida 2-im Goldfingera.

2. Część ($^{26}/_{560}$) domu trzechpiętrowego przy ul. Dietlowskiej L. or. 27, L. sp. 504/VIII. wartości 2.500 zł. nabyli w drodze darowizny małoletni Saul i Natan Wassertheilowie od Ruchli Wassertheilowej.

3. Część ($^{1}/_{2}$) domu parterowego przy ul. Świętokrzyskiej L. or. 12, L. sp. 204/XVII. oraz część ($^{1}/_{2}$) gruntów lwh. 831/XVII. i lwh. 386/XIX. przy tejże ulicy wartości 12.000 zł. nabyła w drodze darowizny Marja z Radwańskich 1-o Bremerowa 2 o Woroniecka od Kazimierza Woronieckiego.

4. Grunt lwh. 789/XVII. przy ul. Rzecznej wartości 2.000 zł. nabyli w drodze darowizny po ($^{1}/_{3}$) Józef, Marja i Wanda Chwastkowie od Agnieszki Chwastkowej.

5) Część ($^{286}/_{4480}$) domu parterowego przy ul. Lubelskiej L. or. 6, L. sp. 110/XVII. wartości 1.800 zł. nabyła w drodze darowizny Anna Rypalska od Marji Sulikowskiej.

6. Część ($^{6}/_{16}$) domu parterowego przy ul. Płaszowskiej L. or. 63, L. sp. 222/XXI. wartości 1.200 zł. nabyła w drodze darowizny Rozalja Kretowa od Karola Kreta.

7. Dom parterowy przy ul. Ks. Józefa L. or. 1, L. sp. 88/XIII. oraz grunt lwh. 118/XIII. przy tejże ulicy wartości 19.000 złotych nabyli w drodze darowizny po połowie Wiktorja i Adela Pobudkiewicz od Agnieszki Pobudkiewicz.

8. Część ($^{1}/_{2}$) domu parterowego przy ul. Krowoderskiej L. or. 75, L. sp. 34/IV. wartości 15.000 zł. nabył w drodze darowizny Józef Karol 2-im Jasiński od Felicji Jasińskiej.

III. Przez śmierć właściciela.

1. Dom trzechpiętrowy przy ul. Botanicznej L. or. 6, L. sp. 369/VI. wartości 162.631 zł. nabyła w spadku Zofja Leszczyńska po śp. Alojzym Franciszku 2-im Dudku.

2. Dom dwupiętrowy przy ul. Lenartowicza L. 10, L. sp. 237/IV. wartości 18.000 zł. nabył w spadku Stanisław Dudek po śp. Alojzym Franciszku 2-im Dudku.

3. Dom dwupiętrowy przy ul. Grzegórzeckiej L. or. 12, L. sp. 83/VI. wartości 48.602 zł. nabył w spadku Józef Jan 2-im Piotrowski po śp. Marji Piotrowskiej.

4. Dom czteropiętrowy przy ul. Estery L. or. 5, L. sp. 520/VIII. wartości 50.000 zł. nabyli w spadku Izak ($^{4}/_{16}$), zaś Eljasz, Basia i Helena po ($^{3}/_{16}$) Rosenfeldowie, oraz Estera Schreiber ($^{3}/_{16}$) po błp. Emilji Rosenfeldowej.

5. Część ($^{1}/_{2}$) domu parterowego przy ul. Juljusza Lea L. or. 48, L. sp. 43/XVI. wartości 7.037·50 zł. nabyły w spadku z Zielińskich: Antonina Dukatowa, Dorota Jabłońska i Marja Hawliczkowa po śp. Magdalenie Zielińskiej.

6. Część ($^{23}/_{80}$) gruntu lwh. 379/XIII. oraz ($^{103}/_{160}$) części gruntów lwh. 484/XIII. i 485/XIII. przy ul. Król.

Jadwigi łącznej wartości 21.983 zł. nabyli w spadku w równych częściach Marja, Stefanja, Edward, Agnieszka, małoletni: Teofila i Władysław Oprochowie, oraz Józefa z Oprochów Niemczykiewiczowa po śp. Agnieszce ze Stanków Oprochowej.

7. Część ($^2/_{16}$) domu parterowego przy ul. Żytniej L. or. 17, L. sp. 34/XVIII. wartości 1.075·50 zł. nabyli w spadku po ($^1/_{16}$) małoletnia Janina i Mieczysław Zapałowie po śp. Leopoldzie Zapale.

WIADOMOŚCI O ROZPORZĄDZENIACH, OKÓLNIKACH, JUDYKATURZE I T. P. DOTYCZĄCYCH ADMINISTRACJI OGÓLNEJ.

Dziennik Urzędowy Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 12.

Okólnik Nr. 65 z dnia 11 lipca 1933 r.

(GL. 36-15) o wykonaniu ustawy o częściowej zmianie samorządu terytorjalnego (sprawa podziału administr.)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

Przedmiotem niniejszego okólnika są zarządzenia, dotyczące zmian w podziale administracyjnym, jakie bezpośrednio lub pośrednio wynikają z postanowień ustawy z dnia 23 III. 1933 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego.

I. Zagadnienia podziału administracyjnego dotyczą postanowienia następujące:

art. 10, który podaje kryterja obszaru gminy wiejskiej;

art. 15, który podaje kryterja podziału gmin wiejskich na gromady;

art. 16, który ustala właściwość w sprawie podziału administracyjnego na gromady i związanych z tem rozrachunków;

art. 33, dotyczący znoszenia niektórych miast;

art. 43, (ust. 1 lit. u.), który ustala właściwość rady gminy, w niektórych sprawach, dotyczących podziału administracyjnego;

art. 78, który dotyczy rozdziału majątku między gminami a gromadami, istniejącemi lub nowopowstałemi;

art. 79, który znosi ustrój gromadzki w gminach wiejskich, których obszar obejmuje tylko jedną miejscowość;

art. 81, rozciągający na obszar gminy masiewskiej i suchopolskiej moc obowiązującą dekretu z 4 II. 1919 r. o samorządzie miejskim (więc i art. 4 tego dekretu oraz ustawa z 20 II. 1920 r. Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 92, o ile chodzi o zmianę granic miast), co w tej chwili nie spowoduje żadnych zmian na obszarze tych gmin;

art. 82, który dotyczy miast i miasteczek na obszarze województw południowych, podlegających dotąd ustawie z 3 VII. 1896 r.;

art. 83, który dotyczy zaliczania na obszarach województw południowych niektórych miejscowości w poczet miast;

art. 85, który na województwa południowe rozciąga dekret z 4 II. 1919 r. o ordynacji powiatowej (a więc i art. 3 tego dekretu, w myśl którego miasta wyżej 25.000 mieszkańców są wyłączone ze związku powiatowego;

art. 91, dotyczy skasowania wójtostw na obszarach województw zachodnich;

art. 92, dotyczący skasowania obszarów dworskich na obszarze województw zachodnich;

art. 99, rozciągający na województwo poznańskie ordynację powiatową z 13 XII. 1872 r. (a więc i § 4 tej ordynacji, dotyczący miast z ludnością powyżej 25.000 mieszkańców oraz częściowo § 3, dotyczący likwidacji spraw majątkowych), co w istotnym stanie rzeczy nic nie zmienia;

art. 102, dotyczący podziału na gminy wiejskie wogóle, a w wojew. południowych i zachodnich w szczególności;

art. 103, dotyczący tej samej sprawy;

art. 104, który gminy wiejskie w rozumieniu nowej ustawy poddaje m. in. przepisom dotychczasowym o zmianie granic;

art. 105, który nowelizuje ustawę z 22 IX. 1922 r. o zmianie granic gmin wiejskich na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego;

art. 107, dotyczący podziału gmin wiejskich na gromady;

art. 108, dotyczący likwidacji spraw majątkowych gmin i gromad na obszasze wojew. południowych i zachodnich;

art. 109, pozostający w ścisłym związku z art. 82;

art. 114, który moc obowiązującą art. 15 na obszarze wojew. południowych i zachodnich czasowo zawiesza;

art. 115, który ustala terminy wyborów, z czem wiąże się sprawa ukonstytuowania się organów ustrojowych w dalszym ciągu wejścia w całości w życie niektórych przepisów, dotyczących podziału administracyjnego;

art. 128, który wskazuje sposób ustalania liczby mieszkańców;

art. 130, kasujący wyraźnie pewne normy dotychczasowe, które zawierały przepisy, regulujące sprawy podziału administracyjnego, w szczególności pod lit. k) i l) ustępu 1 tegoż artykułu.

II. Z pośród wymienionych wyżej przepisów niektóre obowiązują na obszarze wszystkich województw, inne na obszarze niektórych województw lub ich części.

Na obszarze wszystkich województw obowiązują; art. 10, 15, 16, 33, 43 (1) p), u); 65 (1), (2), (3), 102 (1), 104, 115 (3) odnośnie do wyborów w miastach; 128 i częściowo art. 107.

Województw południowych dotyczą art.: 82, 83, 85, 102 (2), 103, 105, 107 (1), 108, 109, 114, 115 (1, 2) oraz ust. 3 odnośnie do wyborów w miastach.

Województw zachodnich dotyczą: art. 91, 92, 99, 102, 103, 107, 108, 114, 115, 125.

Województw centralnych z wyjątkiem części woj. białostockiego dotyczą art. 78, 79, 81, 107 (1 i 2), 115 (3).

Ministerstwo, podając do wiadomości powyższe wyczerpujące zestawienie przepisów, dotyczących podziału terytorjalnego, zaznacza, że w zestawieniu tem zawarte są wszelkie przepisy, dotyczące tego problemu, niezależnie od tego, czy według niniejszego okólnika i instrukcji mają być one przez P. P. Wojewodów niezwłocznie, czy też stopniowo, w miarę nasuwającej się potrzeby, stosowane.

Województw wschodnich oraz części woj. białostockiego dotyczy zdanie ostatnie art. 107 (1), które zostawia dla tych obszarów wyjątek od art. 107 (1).

III. Zestawienie przepisów wyżej przytoczonych z dotychczasowemi przepisami, regulującemi sprawy podziału administracyjnego wykazuje, że:

a) postanowienia ustawy z 23 III. 1933 r. zajmują się tylko niektóremi zagadnieniami w tym przedmiocie;

b) wobec czego niektóre z przepisów dotychczasowych, regulujących sprawy podziału administracyjnego, pozostają nadal w mocy (dotyczy to m. in. dotychczasowych granic województw, ustawy z dnia 22 kwietnia 1926 r. Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269 w spr. przyłączania gmin wiejskich z jednego województwa do innego, przepisów o zmianie i ustalaniu nazw jednostek administracyjnych poza wyjątkiem, wynikającym z art. 103 ustawy — i t. d. Wynika to zresztą, o ile chodzi o gminy wiejskie wyraźnie z art. 104 i 105 ustawy, poza tem zaś art. 130 (2).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych opracowuje i poda w swoim czasie do wiadomości szczegółowe zestawienie wszystkich przepisów, obowiązujących obecnie w zakresie podziału administracyjnego.

IV. Ustawa z 23 III. 1933 r. podaje szereg terminów, dotyczących wejścia względnie wprowadzenia w życie poszczególnych zmian w podziale administracyjnym. Terminy te winny posłużyć P. P. Wojewodom do rozplanowania wszystkich zarządzeń wykonawczych i ustalenie ich kolejności.

I tak:

1) W/g art. 130 ustawa wchodzi w zasadzie w życie „po upływie 60 dni od dnia następującego po ogłoszeniu", czyli w dniu 13 lipca r. b.

2) Artykuł 115 w zwiazku z art. 103 ustala terminy wyborów do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich i gromad jako też miast i związków powiatowych. Oczywistą jest rzeczą, iż zarządzenia w sprawach podziału administracyjnego muszą przystosować się ściśle do powyższych terminów.

A) w województwach centralnych:

a) w/g art. 115 (3) wybory w miastach mają być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 (czwartego) roku.

Wszelkie wnioski, dotyczące zmian w podziale administracyjnym na miasta, należy zatem tak przygotować i przedłożyć, ażeby mogły być w normalnym trybie załatwione do tego terminu, o ile sprawy, dotyczące miast będą na obszarze poszczególnych woj. aktualne. Dotyczy to w szczególności:

aa) wniosków z art. 33 ustawy o skasowaniu miasta, liczącego mniej niż 3.000 mieszkańców

bb) zmiany granic miasta (powyższa ustawa). W tym względzie w piśmie okólnem z 31 III. 1933 r. Nr. SS. 1775/1/p. udzielono P. P. Wojewodom potrzebnych wskazówek;

cc) zniesienia w drodze ustawowej miasta, liczącego ponad 3.000 ludności (art. 33);

b) w/g art. 115 (3) wybory do organów ustrojowych gromad i gmin wiejskich mogą być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 r.

Do tego czasu:

aa) stosownie do art. 102 (1) obszar gmin dotychczasowych, nieodpowiadających warunkom, ustalonym w art. 10 ma być odpowiednio zmieniony. Wobec dokonanego w ostatnich latach na obsz. b. zab. ros. uporządkowania granic gmin wiejskich, wnioski w tym zakresie mogą być zgłaszane wyjątkowo;

bb) stosownie do art. 107 (1) obszar gmin, obejmujących dwie lub więcej miejscowości, ma być podzielony w drodze rozporządzeń P. P. Wojewodów na gromady (stosownie do art. 16 ustawy), przyczem podział ten winien być dokonany do dnia 1 XI. 1933 r., a to związku z koniecznością przyspieszenia wyborów do rad gromadzkich, a następnie dokonania wyborów do rad gminnych;

cc) w myśl art. 15 (4) w gminach, obejmujących tylko jedną miejscowość, ustrój gromady będzie skasowany. Zwraca się uwagę, że postanowienia art. 15 (4) i art. 79 wchodzą w życie z dniem 13 VII. 1933 r.;

c) według art. 115 (3) wybory do organów ustrojowych powiatowych będą zarządzone w 4 miesiące po zarządzeniu wyborów do gmin wiejskich i miast, czyli najpóźniej do 13 listopada 1934 (czwartego roku).

Do tego czasu musiałyby być załatwione ewentualne zmiany w podziale administracyjnym na powiaty, t. j. kasowanie istniejących powiatów, tworzenie nowych lub zmiany granic.

B) w województwach wschodnich oraz gminach białowieskiej i masiewskiej.

Do tego obszaru odnoszą się te same przepisy które wyszczególniono wyżej odnośnie do województw centralnych, z wyjątkiem ustępu (1) art. 107, który obszar województw wschodnich wyraźnie wyłącza.

C) w województwach południowych.

a) W/g art. 115 (3) wybory w miastach mają być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 r. (czwartego roku): do tego czasu podział na gminy miejskie musi być całkowicie uporządkowany, w szczególności:

aa) stosownie do art. 85 z chwilą wejścia w życie ustawy zostają wyłączone ze związku powiatowego samorządowego miasta, liczące ponad 25.000 ludności. W tym względzie Min. Spraw Wewnętrznych powołuje się na swoje zarządzenie, wydane okólnikiem Nr. 51 z r. b.;

bb) stosownie do art. 82 (2) z dniem wejścia w życie ustawy miasta i miasteczka, objęte obecnie ustawą z 3 VII. 1896 r., a liczące ponad 3.000 mieszkańców zostają podniesione do rzędu miast, objętych ustawą z 13 III. 1889 r.;

cc) stosownie do art. 82 (3) w ciągu roku Minister Spraw Wewnętrznych może i inne z pośród miejscowości, objętych ustawą z 1896 r. podnieść do rzędu miast.

dd) w myśl art. 33 Rada Ministrów może znieść miasto, liczące mniej, aniżeli 3.000 mieszkańców, przyczem Min. Spraw Wewnętrznych nie przesądza w jakim rozmiarze przepis ten znajdzie praktyczne zastosowanie.

ee) w myśl art. 33 w drodze ustawodawczej może być zniesione miasto, liczące ponad 3.000 mieszkańców.

Upoważnienia ee) nie są zresztą co do terminu ograniczone.

ff) w terminie, o którym mowa pod a) należałoby również przygotować zawczasu wszelkie wnioski, dotyczące zmian granic gmin miejskich na podstawie ustawy z 1-go sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 719).

Szczegółowe instrukcje w tym względzie zawiera pismo okólne Min. Spr. Wewn. z dnia 31 III. 1933 r. Nr. SS. 1775/1.

b) Według art. 103 (1) Minister Spraw Wewnętrznych w ciągu 18 miesięcy od wejścia w życie ustawy, t. j. do 13 stycznia 1935 (piątego) roku ma ustalić obszary gmin wiejskich, ich siedziby i nazwy.

W szczególności według art. 102 (2) mają być w tej drodze połączone w gminy większe te gminy dotychczasowe, które nie posiadają potrzebnej zdolności gospodarczej i finansowej.

Według art. 104, 105 tryb tych zmian opiera się w zasadzie na przepisach dotychczasowych.

Według art. 103 (2) Rada Ministrów może termin ostateczny przedłużyć do 13 stycznia 1936 r. (szóstego).

Przedłużenie to jednak ma charakter wyjątku, uzasadnionego odnośnie do „poszczególnych powiatów".

c) Według art. 107 (1) w ciągu 2 miesięcy po ogłoszeniu rozporządzeń Min. Spr. Wewn., o których mowa wyżej pod b) Wojewodowie dokonają podziału tych gmin wiejskich, które obejmują dwie lub więcej miejscowości — na gromady.

d) W ciągu tych samych 2 miesięcy mają być stosownie do art. 115 (1) zarządzone wybory do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich, jako też do organów gromadzkich.

e) Ponieważ wybory do rad powiatowych w myśl art. 115 (2) mają być zarządzone w ciągu dalszych 2 miesięcy — po zarządzeniu wyborów gminnych, przeto w obrębie tych terminów musiałyby być załatwione ewentualnie zmiany w podziale na powiaty (patrz wyżej pod A. c).

D) Województwa zachodnie.

a) W/g art. 115 (3) wybory w miastach mają być zarządzone do dnia 13 lipca 1934 (czwartego roku). Do tego czasu podział na gminy miejskie musi być całkowicie uporządkowany, w sposób określony w piśmie okólnem z 13 III. 1933 r. Nr. SS. 1775/1, w szczególności:

aa) w/g art. 99 ordynacja powiatowa z 13 XII. 1872 r. zostaje z dniem wejścia w życie ustawy rozciągnięta na województwo poznańskie i w myśl § 4 powyższej ordynacji miasta, liczące ponad 25.000 mieszkańców mogą być wyłączone ze związku powiatowego, co w tej chwili nie wprowadza zmiany w stanie faktycznym;

bb) w/g art. 33 Rada Ministrów może miasta, liczące mniej niż 3.000 mieszkańców znieść w drodze rozporządzenia, co nie przesądza, w jakim zakresie Rząd z tego przepisu skorzysta;

cc) w/g tegoż artykułu miasta, liczące ponad 3.000 mieszkańców, mogą być zniesione w drodze ustawodawczej;

dd) na postawie art. 104 rozporz. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) mogą być dokonywane zmiany granic gmin miejskich.

b) W/g art. 103 (1) Minister Spraw Wewnętrznych w ciągu 18 miesięcy od wejścia w życie ustawy, t. j. do 13 stycznia 1935 r. (piątego) ma ustalić obszary gmin wiejskich, ich siedziby i nazwy.

aa) w szczególności w/g art. 102 (2) mają w tej drodze być połączone w gminy większe te gminy dotychczasowe, które nie posiadają potrzebnej zdolności gospodarczej i finansowej;

bb) w/g art. 104 tryb tych zmian opiera się w zasadzie na przepisach dotychczasowych;

cc) w/g art. 103 (2) Rada Ministrów może termin ostateczny przedłużyć do 13 stycznia 1936 r. (szóstego). Przedłużenie to jednak ma charakter wyjątku uzasadnionego odnośnie do „poszczególnych powiatów".

c) Według art. 107 (1) w ciągu 2 miesięcy po ogłoszeniu rozporządzeń Min. Spraw Wewnętrznych, o których mowa wyżej pod b) Wojewodowie dokonają podziału tych gmin wiejskich, które obejmują dwie lub więcej miejscowości — na gromady.

d) Podział na gminy wiejskie i gromady na obszarze województw zachodnich w porównaniu z takiemi zmianami w województwach południowych, komplikuje się o tyle, że w myśl art. 91 i 92 następuje równocześnie skasowanie wójtostw oraz obszarów dworskich.

Skasowanie tych podziałów następuje już z mocy samej ustawy, jednak w myśl art. 91 i 92.

aa) wójtostwa i obszary dworskie mają funkcjonować aż do czasu wejścia w życie rozporządzeń Min. Spr. Wewn. z art. 103, t. j. ewentualnie do dn. 13-go stycznia 1935 r. (piątego) względnie do 13 stycznia 1936 r. (szóstego);

bb) Min. Spraw Wewnętrznych ma w myśl art. 92 (1) terytorja obszarów dworskich włączyć do gmin „wiejskich", powstałych w myśl art. 103.

e) W ciągu 2 miesięcznego terminu, o którym mowa wyżej pod c) mają być stosownie do art. 115 (1) zarządzone wybory do organów nowoutworzonych lub utrzymanych w dotychczasowych granicach gmin wiejskich, jako też do organów gromadzkich.

f) Ponieważ wybory do rad powiatowych w myśl art. 115 (2) mają być zarządzone w ciągu dalszych czterech miesięcy — po zarządzeniu wyborów gminnych — przeto w obrębie tych terminów musiałyby być załatwione ewentualne zmiany w podziale na powiaty. Postanowienie art. 104 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) daje ku temu potrzebne upoważnienia.

V. Załączona instrukcja normuje zasady, według których należy opracować wyszczególnione wyżej zmiany w podziale administracyjnym. Do postanowień tej instrukcji należy ściśle się stosować. W szczególności zwrócić należy uwagę na trzy momenty zasadnicze, których dokładne uwzględnienie jest niezbędne.

1) pierwszy moment stanowią kryterja, jakim mają odpowiadać jednostki nowego podziału administracyjnego; kryterja te zamieszczone są częścią w ustawie (n. p.

art. 10), częścią wynikają z natury rzeczy i z dawniejszych okólników i instrukcyj Min. Spr. Wewn. w sprawach podziału administracyjnego (porównaj Zbiór Zarz. M. S. Wewn. Tom II. str. 1159;

2) drugim momentem są wszystkie wymagania prawne, przepisane w obowiązujących ustawach i rozporządzeniach, które normują właściwość w sprawach podziału administracyjnego, zarówno o ile chodzi o kompetencje do wydawania odnośnych norm, jak i współdziałania w formie opinij, wniosków i t. p., jako też formę prawną odnośnych aktów i sposób ich ogłaszania;

3) trzecim momentem jest przygotowanie poszczególnych elaboratów pod względem technicznym w sposób, umożliwiający czynnikom, do których należy decyzja, a w szczególności czynnikom centralnym, całkowity i łatwy wgląd we wszystkie szczegóły zagadnienia, takiej, czy innej zmiany w podziale administracyjnym.

Kryterja, o których mowa pod 1), są niezmiernie ważne z tego względu, ponieważ od nich zależy głównie, czy nowy podział administracyjny spełni swoje zadanie, dając w rezultacie takie gromady, gminy wiejskie, miasta i powiaty, które okażą się zdolne do spełnienia zadań, włożonych na nie przez ustawy, zgodnie z interesami lokalnemi i ogólnym interesem Państwa.

Kryterja o których mowa pod 2) muszą być ściśle przestrzegane, ponieważ ich niezachowanie stanowić może w przyszłości przyczynę do obalenia odnośnych rozporządzeń w drodze skarg administracyjno-sądowych, m. in. z powodu wadliwości postępowania.

Kryterja, o których mowa pod 3) są konieczne dla uniknięcia zbędnej korespondencji, co nastąpić by musiało, gdyby Min. Spraw Wewnętrznych uznało za potrzebne poszczególne operaty zwracać do uzupełnienia, dołączenia brakujących ważnych załączników i t. p. Należy zresztą mieć na uwadze, że wszystkie zmiany w podziale administracyjnym, o których mowa w ustawie, są uzależnione od terminów prekluzyjnych, wobec czego w konkretnych wypadkach dodatkowe uzupełnienie lub przerobienie poszczególnych elaboratów może się okazać niemożliwem z powodu braku czasu.

Za najpilniejsze prace, które konieczne są dla przeprowadzenia reformy gminnej i z któremi nowa ustawa wiąże określone terminy, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa:

1) w wojew. centralnych podział gmin na gromady (art. 107 ust. 1), do którego należy przystąpić bezzwłocznie, ażeby na jesieni r. b. można już było zarządzić wybory do rad gromadzkich, a w następstwie potem do rad gminnych (art. 115 ust. 3);

2) w wojew. centralnych i wschodnich sprawa uporządkowania granic miast w związku z nową ordynacją wyborczą do rad miejskich w szczególności podziałem miast na okręgi wyborcze (art. 39 ust. 2) oraz terminem wyborów do rad miejskich (art. 115 ust. 3);

3) na obszarze woj. południowych reforma ustroju gmin, objętych ustawą z dn. 3 VII. 1896 r., a liczących nie więcej niż 3.000 mieszkańców, w szczególności nadesłanie wniosków i materjałów w celu wydania rozporządzeń, przewidzianych w ust. (3) art. 82 i wydania decyzji co do zaliczenia poszczególnych gmin do rzędu miast, bądź też co do poddania ich ustawie z dn. 12 VIII. 1866 r.;

4) na obszarze woj. południowych i zachodnich przygotowanie projektów nowego podziału administracyjnego powiatów na gminy wiejskie, ażeby rozporządzenia, przewidziane w art. 103 ust. (1) mogły być wydane dla poszczególnych powiatów, począwszy już od wiosny r. b.

5) zagadnienie ad 4) jest szczególnie pilne na obszarze woj. południowych w odniesieniu do tych powiatów, w obrębie których położone są gminy, liczące nie więcej niż 3.000 mieszkańców, a objęte ustawą z dn. 3 VII. 1896 r., bowiem ze względu na art. 114 ustawy gminy, objęte cyt. ustawą, nie podniesione do rzędu miast, nie będą mogły być uruchomione aż do chwili przeprowadzenia reformy gminnej w myśl art. 103 ust. (1), ustawa zaś z 1896 r., któremi przejściowo się rządzą, traci moc obowiązującą z dniem 13 VII. 1934 r. Jeśli więc do tego czasu reforma gminna nie zostałaby w odnośnych powiatach przeprowadzona, wówczas pozostałby w gminach powyższych stan ex lex, gdyż stare przepisy wygasną, a nowe nie mogłyby być wprowadzone w życie;

6) z zagadnieniem reformy gminnej na obszarze woj. zachodnich łączy się jako pilna sprawa, zniesienia obszarów dworskich i wójtostw (art. 91 i 92 ustawy), w szczególności potrzeba nadesłania ze strony P. P. Wojewodów wniosków w sprawie wykonania ust. (2) i (4) art. 91 ustawy.

Inne zagadnienia rewizji dotychczasowego podziału terytorjalnego, poza wyżej wymienionemi, będą na odnośnych obszarach rozważane i rozwiązywane jedynie w związku z reformą gminną i tylko w miarę potrzeby.

Natomiast na obszarze woj. centralnych i wschodnich nie jest aktualna generalna rewizja granic gmin wiejskich, kwestja zaś podnoszenia osad do rzędu miast i znoszenia miast może być jak dotychczas, traktowana indywidualnie w miarę nieodpartej konieczności.

Pan Wojewoda zechce wezwać właściwych urzędników, którym będzie poruczone przygotowanie wniosków w sprawach podziału administracyjnego, zarówno urzędników w urzędzie wojewódzkim jak i w starostwach, ażeby zapoznali się natychmiast dokładnie z odnośnemi przepisami ustawy z dn. 23 marca 1933 r. oraz innych ustaw i rozporządzeń w tym przedmiocie, a przy załatwieniu tych spraw stosowali się ściśle do postanowień załączonej instrukcji.

Równocześnie Ministerstwo dołącza do wiadomości:

1) jeden egzemplarz „Kryterja podziału gmin wiejskich na gromady na obszarze województw centralnych".

2) „Kryterja nowego podziału terytorjalnego powiatu na gminy wiejskie w województwach południowych i zachodnich".

INSTRUKCJA NR. 1
w sprawie podziału administracjnego

(w związku z ustawą z dnia 23 marca 1933 r. o częciowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego*).

Uwagi ogólne.

1) Zadania władz administracji ogólnej w sprawie podziału administracyjnego w związku z ustawą z dnia

*) Artykuły cytowane w nawiasach wskazują przepisy ustawy z 23 marca 1933 r.

23 marca 1933 r. (o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego) obejmują:

a) czynności i zarządzenia, wynikające bezpośrednio z postanowień ustawy;

b) czynności i zarządzenia wtórne.

Bezpośrednio z postanowień ustawy wynikają zmiany w podziale administracyjnym na gminy miejskie, wiejskie i gromady oraz skasowanie podziału na obszary dworskie i wójtostwa, jako też tworzenie powiatów miejskich dla celów administracji komunalnej:

jako zarządzenia wtórne mogą okazać się koniecznemi zmiany w podziale na województwa i powiaty rządowe.

2) Dyrektywy, dotyczące przeprowadzenia zmian, wynikających bezpośrednio z ustawy, a wspomnianych powyżej, zawarte są w części szczegółowej niniejszej instrukcji. Co do ewentualnych zarządzeń, które określono wyżej jako „wtórne“, nie jest zamiarem Ministerstwa dokonywanie, w związku z wykonaniem ustawy z 23 marca 1933 r., zasadniczych i daleko idących zmian w podziale na województwa i powiaty; wnioski dotyczące zmian granic województw winny być utrzymane w ramach upoważnień, wynikających z ustawy z dnia 22 kwietnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 269).

Wnioski w sprawie zmian w podziale na powiaty dla celów administracji rządowej, nie mogą dotyczyć pomnożenia liczby istniejących obecnie powiatów, a mają realizować jedynie takie zmiany w podziale administracyjnym na powiaty, które są wynikiem bądź potrzeby usunięcia pewnych wadliwości w obecnie istniejącym podziale administracyjnym na powiaty, bądź spowodowane są tem, że po wydzieleniu miasta z powiatowego związku samorządowego, pozostały obszar powiatu ziemskiego okaże się pod względem finansowym niewystarczalnym i zajdzie konieczność wzmocnienia go kosztem sąsiednich powiatów.

3) Ostatecznem zadaniem zmian w podziale administracyjnym jest naprawa obecnego podziału administracyjnego w kierunku stworzenia jednostek, które zgodnie z podstawową ideą regjonalizmu administracyjnego reprezentują wspólność interesu publicznego na odpowiednim stopniu podziału, a równocześnie posiadają niezbędną zasobność w środki intelektualne i materjalne do wykonywania poruczonych im zadań.

Zamierzone zmiany winny dążyć do pogodzenia słusznych interesów ludności z wymaganiami prawidłowego biegu administracji rządowej i samorządowej. W razie kolizji tych interesów pierwszeństwo należy przyznać momentom samowystarczalności finansowo-gospodarczej.

4) Podział administracyjny na powiaty, gminy miejskie i wiejskie oraz gromady stanowi splot zagadnień wzajemnie się zazębiających.

Podobnie, jak w obrębie województwa nie da się oddzielić zmian granic jednego powiatu od zmian granic sąsiednich powiatów, tak i przy rozważaniu podziału administracyjnego w obrębie powiatów, nie można oddzielić podziałów na gminy miejskie i wiejskie, a nawet gromady, lecz wszystkie te podziały łączą się razem i ściśle zazębiają i dlatego, jakkolwiek wskazane jest w chronologicznym porządku ustalić najpierw granice miast (o czem mowa poniżej), to jednak ostatecznie podział administracyjny całego powiatu, zarówno na miasta, jak gminy wiejskie, musi być traktowany jako jedno łączne zagadnienie i opracowany według jednolitego planu, jako całość. Tylko w tym wypadku będzie on należycie sharmonizowany.

5) Częste zmiany w podziale administracyjnym są niepożądane, gdyż stwarzają chaos i są niedogodne zarówno ze stanowiska interesów administracji, jak ludność, wreszcie uniemożliwiają poważne prace statystyczne, o ile te opierają się na wynikach, gromadzonych odnośnie do poszczególnych jednostek administracyjnych. Dlatego też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgóry zaznacza, że po dokonaniu obecnej rewizji podziału administracyjnego w związku z wejściem w życie ustawy z 23 marca 1933 r., nie będzie na terenie tych województw, w których obecnie podział administracyjny będzie przepracowany w sposób zasadniczy, — przez dłuższy czas brało pod rozwagę wniosków o zmianę tego podziału. Z tych powodów podział obecny powinien być dobrze obmyślany z uwzględnieniem wszystkich aktualnych na obszarze powiatu problemów.

Z drugiej strony jednak Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uważa za wskazane, ażeby zarządzenia, dotyczące zmian w podziale administracyjnym, zwłaszcza odnośnie powiększania granic miast, szły bez istotnej potrzeby zbyt daleko i zgóry zaznacza, iż wniosków takich realizować nie będzie. Chcąc zatem uniknąć konieczności przerabiania i poprawiania projektów podziału administracyjnego powiatów, co byłoby nie tylko uciążliwe, ale i ze względu na ścisłe terminy, zakreślone przez ustawę, niewskazane, należy utrzymać wnioski w sprawie podziału administracyjnego w granicach istotnych potrzeb życiowych.

6) Szczególniejszą wagę przywiązuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do tego, ażeby w sprawach podziału administracyjnego daną była możność wypowiedzenia się nietylko tym czynnikom, których opinja w myśl przepisów obowiązujących jest prawnie konieczna, ale i tych czynników, które w takim czy innym podziale administracyjnym są bezpośrednio zainteresowane, lub ze względu na znajomość stosunków miejscowych mogą całe zagadnienie w należyty sposób oświetlić. Związki samorządowe, o których granice w danym wypadku się rozchodzi, zbyt często niestety skłonne są kierować się podrzędnemi względami lokalnemi, nie traktując zagadnienia ze stanowiska ogólnego i w sposób dość bezstronny. Z drugiej strony opinje tych czynników, jako znających najlepiej stosunki lokalne, stanowią niekiedy cenny przyczynek do oświetlenia pewnych zagadnień pozornie podrzędnych, w istocie zaś bardzo ważkich. Będzie rzeczą urzędów wojewódzkich w każdym wypadku wszystkie przytoczone argumenty pro i contra zestawić, zbadać i krytycznie oświetlić, tak, ażeby decydujące czynniki centralne w nadesłanych aktach znalazły odpowiedź na wszystkie możliwe wątpliwości i zarzuty.

7) Doświadczenie wykazało, że wnioski, niekiedy nawet opracowane zupełnie racjonalnie i dokładnie zawierają luki (czasem bardzo drobne), które uniemożliwiają sformułowanie tekstów właściwej normy prawnej, t. j. rozporządzenia, przeznaczonego do publikacji Dlatego też Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w okólniku Nr. 71 z 9 lipca 1923 r. (Zb. Zarz. M. S. Wewn. Tom II str. 1162) poleciło, ażeby każdy wniosek w sprawach podziału administracyjnego był ujęty w formę konkret-

nego projektu rozporządzenia, tylko bowiem przy sposobności formułowania takiego projektu urzędy wojewódzkie mogą uświadomić sobie dokladnie ewentualne braki, które poprzednio uszły ich uwagi. Dotyczy to zwłaszcza niezbędnego w każdem rozporządzeniu dokładnego określenia granicy danej jednostki terytorjalnej, czy to sposobem opisowym, przez wskazanie biegu tej granicy w terenie, czy przez wyliczenie parcel, czy przez wskazanie nazwy miejscowości, o ile one stanowią całość dostatecznie rozgraniczoną.

Powyższy nakaz przedkładania gotowych projektów rozporządzeń obowiązuje także i przy przedkładaniu wniosków w związku z wykonaniem ustawy z 23 marca 1933 r.

8) Jest oczywiście pożądane, ażeby ilość tych rozporządzeń, przeznaczonych do opublikowania, nie była nadmiernie wielka. Pożądane i konieczne są wobec tego wnioski kumulatywne. Z niejednego względu byłoby pożądane, ażeby każdy powiat rządowy objęty był tylko jednym wnioskiem, któryby wyczerpywał cały podział wewnętrzny tego powiatu. Na przeszkodzie takiemu załatwieniu sprawy stoją jednak względy prawne, a mianowicie ten wzgląd, że niektóre podziały administracyjne należą do kompetencji Rady Ministrów, inne — Ministra Spraw Wewnętrznych, inne wreszcie — do kompetencji P. P. Wojewodów.

Ten stan prawny zmusza oczywiście do wydawania odrębnych rozporządzeń.

Nie mniej przeto każde z tych rozporządzeń powinno w miarę możności łączyć większą ilość zmian tego samego gatunku, w obrębie tegoż samego powiatu, o ile zaś chodzi o zmianę granic powiatów, w obrębie całego województwa.

Nie należy kumulować zmian granic powiatów dla celów administracji rządowej ze zmianami granic miast, wydzielonych z powiatów samorządowych i nadawaniem miastom ustroju gmin wiejskich. Natomiast w pierwszym rzędzie do kumulowania w jednym wniosku nadaje się podział całego powiatu ziemskiego na gminy wiejskie, łącznie ze zmianą granic miast niewydzielonych.

Miasta.

9) Ustawa nie podaje definicji miasta, a zatrzymuje względnie wprowadza jedynie kryterjum statystyczne, o ile chodzi o podział miejscowości na miasta i gminy wiejskie. Tem kryterjum statystycznem jest liczba mieszkańców, przyczem miarodajne są wyniki „ostatniego urzędowego powszechnego spisu ludności“ (art. 128).

Zasadniczo, jako dolną granicę, przyjmuje ustawa liczbę 3.000 mieszk. (art. 33), zastrzegając zniesienie miasta, liczącego powyżej 3.000 mieszk. dla drogi ustawodawczej. Tę samą liczbę 3.000 mieszk. wymieniają również art. 82 i 83.

Ustawa liczy się jednak z tem, że liczba 3.000 mieszk. może się okazać zbyt wysoką t. zn. że także niektóre miejscowości, mające mniej aniżeli 3.000 mieszk. mogą wykazywać warunki dla nadania im ustroju miejskiego (art. 82 ustęp 3), niezależnie od obowiązujących w tym względzie przepisów na obszarze b. zaboru rosyjskiego i pruskiego.

10) Pod „miastem“ art. 33 rozumie oczywiście miejscowość, posiadającą ustrój miejski. Z chwilą nadania miastu ustroju gminy wiejskiej, przestaje ono należeć do rzędu „miast“. Jedynie na obszarze województw południowych (w myśl art. 82 ustęp 5) te miejscowości, które dotychczas objęte były ustawą z 3 lipca 1896 r., po rozciągnięciu na nie ustawy z 12 sierpnia 1866 r. zachowują posiadane historyczne nazwy „miast i miasteczek“.

Z zestawienia powyższych przepisów sądzić należy a contrario, że wszystkie miejscowości, na które zostają lub będą rozciągnięte przepisy o ustroju miast, otrzymują nazwę „miasta“. Wynika to m. in. z art. 82 ust. 2 i art. 83 ustawy, w myśl którego Minister Spraw Wewnętrznych może niektóre miejscowości „zaliczać do rzędu miast“ — rozciągając na nie moc ustawy o ustroju miejskim.

11) Przystępując do rozważania sprawy podziału administracyjnego każdego powiatu (t. j. powiatu dla celu administracji rządowej) należy przedewszystkiem rozważyć zagadnienie miast, ponieważ ustalenie granic miast wpłynie następnie w decydujący sposób na podział pozostałego, po wyeliminowaniu miast, terytorjum powiatu, na gminy wiejskie.

12) W pierwszym rzędzie należy ustalić granice miast wydzielonych ze związku powiatowego, czyli stanowiących osobne powiaty dla celów administracji rządowej.

Jako kryterjum dla miast wydzielonych z powiatów ustawa utrzymuje liczbę 25.000 mieszk. (art. 3 dekretu Naczelnika Państwa z 4 lutego 1919 r. o tymczasowej ordynacji powiatowej dla obszaru b. zaboru rosyjskiego Dz. P. P. P. Nr. 13, poz. 141, który to dekret w myśl art. 85 ustawy z dniem wejścia w życie tej ustawy zostaje rozciągnięty na województwa południowe). Takie samo kryterjum statystyczne przyjmuje również ordynacja powiatowa z 13 grudnia 1872 r., obowiązująca w województwie pomorskiem, którą ustawa w art. 99 rozciąga z chwilą wejścia ustawy w życie, na obszar województwa poznańskiego.

13) Ustalenie granic miast wydzielonych ma szczególne znaczenie jako punkt wyjścia dla opracowania podziału administracyjnego całego obszaru pozostałego powiatu ziemskiego.

Planując podział administracyjny powiatu należy zatem ustalić, które miasta są wydzielone z powiatu i czy ewentualnie nie zachodzi nagląca konieczność zmiany ich granic.

14) Następnie należy rozważyć podział pozostałego obszaru powiatu ziemskiego na gminy wiejskie i miejskie.

W tym wypadku należy również planowanie rozpocząć od miast, przyczem należy rozważyć:

a) ile na obszarze powiatu ziemskiego jest miast niewydzielonych z powiatowego związku samorządowego, oraz wyjątkowo, granice którego z tych miast nie wymagają zmiany;

b) które miasta, nie posiadające warunków na prowadzenie gospodarki miejskiej, powinny być zniesione czy to:

aa) w drodze rozporządzenia Rady Ministrów (art. 33), jako liczące mniej niż 3.000 mieszkańców;

bb) czy to w drodze ustawodawczej (art. 33) co obecnie (ze względu na ustawę z dnia 17 marca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) nastąpićby mogło w drodze rozporządzenia Prezydenta R. P. z mocy ustawy).

c) Przy rozważaniu problemu granic miast należy mieć również na uwadze łączność tych spraw z zagadnieniami reformy rolnej. W tym względzie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołuje się na treść okólnika Nr. 97 z 28 kwietnia 1927 r. oraz Nr. 214 z 2 grudnia 1927 r., a wreszcie Nr. 184 z 10 października 1928 r. (ogłoszone w Zb. Zarz. M. S. Wewn. Tom II, str. 1164, 1165 i 1167), przyczem uzgodnienie to wobec uzależnienia urzędów ziemskich od P. P. Wojewodów jest ułatwione.

15) Co do strony formalnej wniosków, dotyczących podziału administracyjnego na gminy miejskie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pragnie zwrócić uwagę na to, że:

a) jakkolwiek art. 104 i 105 ustawy z 23 marca 1933 r. postanawiają jedynie w stosunku do gmin wiejskich, że w zakresie zmiany ich granic stosuje się dotychczasowe przepisy, to jednak niewątpliwie w związku z art. 130 ustawy należy przyjąć, że również co do zmian granic gmin miejskich należy stosować pod względem właściwości władz i trybu załatwiania przepisy dotychczasowe ze zmianami, wynikającemi z ustawy z 23 marca 1933 r.

b) wskazówki co do przygotowywania wniosków w sprawie zmian granic gmin wiejskich, co do konieczności zgromadzenia odpowiednich materjałów statystycznych, kartograficznych, budżetowych i t. p. wskazówki szczegółowe zawierają instrukcje i okólniki, zamieszczone w drugim tomie Zb. Zarz. M. S. Wewn. (w rozdz. „podział terytorjalny" str. 1159 do 1168). Rozumie się samo przez się, — że treść tych okólników należy obecnie stosować w związku ze zmienionym wskutek ustawy samorządowej stanem faktycznym i tendencją ustawy.

c) Do zagadnienia podziału administracyjnego na gminy miejskie mają zastosowanie ogólne zasady traktowania problemu podziału administracyjnego w związku z ustawą z 23 marca 1933 r., o którym mowa we wstępie niniejszej instrukcji.

Gminy wiejskie.

16) Jednym z celów ustawy z 23 marca 1933 r. jest zorganizowanie silnej gminy, zdolnej sprostać pod względem intelektualnym i materjalnym tym zadaniom, jakie obowiązujące ustawy oraz cały ustrój administracji publicznej wyznaczają gminie.

W przeciwieństwie do miast, ustawa nie posługuje się kryterjum statystycznem, t. j. liczbą mieszkańców, lecz podaje kryterja ogólne. W szczególności według art. 10 ust. 2 wielkość obszaru gminy powinna:

a) odpowiadać naturalnemu, o ile możności, zasięgowi wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi ogółu mieszkańców połączonych miejscowości,

b) jak również zapewnić gminie zdolność wykonywania ciążących na niej zadań.

Ta zdolność wykonywania zadań zależy od kilku momentów: od środków materjalnych, od zasobów intelektualnych, a niewątpliwie także od konfiguracji gminy i możliwości komunikacyjnych, które są warunkiem prawidłowej admistracji.

17) Ustawa (art. 10 i 102) nie przesądza, czy powyższym kryterjom odpowiadać będzie gmina „zbiorowa", czy też gmina, złożona z jednej tylko miejscowości (art. 15 ustęp 4). Oczywistą jest jednak rzeczą, że wobec nadmiernego rozdrobnienia w województwach południowych i zachodnich podziału na gminy, obecny podział w tych województwach będzie musiał być poddany daleko idącej rewizji w sensie tworzenia gmin wiejskich, zdolnych do życia, złożonych z większej liczby miejscowości.

18) Według art. 104 w sprawie zmian granic gmin wiejskich obowiązują nadal dotychczasowe przepisy ze zmianami, wynikającemi z ustawy z 23 marca. W szczególności na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego utrzymana jest wyraźnie w mocy ustawa z 22 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770). Na obszarze b. zaboru pruskiego znajdzie zastosowanie art. 104 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z 19 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86) w brzmieniu rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 895).

19) Na obszarach b. zaboru rosyjskiego, t. j. województw centralnych i wschodnich, problem obejmuje rewizję obecnego podziału na gminy z jednej strony celem zrewidowania granic gmin podmiejskich w stosunku do miast, z drugiej strony celem wprowadzenia najbardziej koniecznych poprawek do istniejącego obecnie podziału na gminy.

Bardziej skomplikowane jest zagadnienie na obszarze województw południowych, gdzie ilość gmin wynosi około 6.000, podczas gdy w 5-ciu województwach centralnych ilość gmin wiejskich = 1.305.

Jeszcze bardziej skomplikowanym jest problem podziału na gminy wiejskie w województwach zachodnich, w których dotychczas utrzymał się jeszcze podział na obszary dworskie oraz wójtostwa.

20) Według art. 92 obszary dworskie zostają zniesione, a terytorja ich Minister Spraw Wewnętrznych włączy do obszarów gmin wiejskich, które w trybie art. 103 będą przez tegoż Ministra utworzone. Ustawa w art. 92 postanawia, że terytorja obszarów dworskich mają być włączone do obszarów gmin „wiejskich", powstałych w myśl art. 103.

Jakkolwiek art. 92 nie wspomina, że zniesione obszary dworskie mogą być włączone w całości lub części także do miast, to jednak logiczna interpretacja tego art. nie wyklucza tej możliwości.

21) Art. 91 ustawy znosi wójtostwa. Zniesienie ich łączy się tylko pośrednio z zagadnieniem podziału administracyjnego, gdyż wójtostwa nie stanowią jednostek komunalnych, lecz są okręgami policyjnemi, dla celów sprawowania administracji rządowej. Przy kasowaniu wójtostw nie zachodzi zatem potrzeba podziału dotychczasowego ich okręgu (jak to ma miejsce np. w wypadku skasowania gminy, której terytorjum musi być podzielone między gminy sąsiednie), lecz skasowanie wójtostw pociąga za sobą jedynie potrzebę podziału funkcyj. Na tem stanowisku stoi także art. 91, który przewiduje podział obowiązków wójtów między organa komunalne i rządowe.

Niemniej przeto skasowanie wójtostw pośrednio łączy się z problemem podziału administracyjnego, jak to wynika zresztą z brzmienia art. 91 ust. 3, który ustanie funkcyj wójtów łączy z uprzedniem załatwieniem sprawy podziału na gminy wiejskie (art. 103). Gdy bowiem wójtostwa były dotychczas ważnem ogniwem w zakresie administracji, zwłaszcza rządowej, a obecnie część ich funkcyj mają przejąć gminy, przeto oczywistą jest

rzeczą, że nowy podział na gminy musi liczyć się także z koniecznością zapewnienia należytego sprawowania i tych funkcyj.

W sprawie skasowania wójtostw Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyda osobne zarządzenie.

22) Jak poprzednio wspomniano, ustawa z 23 marca 1933 r., podając w art. 10 kryterja ogólne, dotyczące wielkości obszaru gminy, nie podaje kryterjów statystycznych. Takie kryterja wydedukować można jednak pośrednio z tych postanowień ustawy, które;

a) podają kryterja statystyczne odnośnie do miast,

b) ustalają liczbę radnych i organizacyj zarządu gminy w stosunku do liczby mieszkańców.

Jak poprzednio wspomniano, kryterjum statystyczne dla miast wynosi zasadniczo 3.000 mieszkańców z możnością przekroczenia tej cyfry nietylko (oczywiście) wzwyż, ale i w dół.

Jeżeli chodzi o liczbę radnych (art. 11), organizację zarządu gminy (art. 12) i organizację biura (art. 13), liczba mieszkańców brana w rachubę przekracza 10.000. Równocześnie, o ile chodzi o zaludnienie gromady, art. 19 bierze pod uwagę liczbę mieszkańców, przenoszącą 2.000.

Z zestawienia powyższych cyfr wynika, że gmina wiejska może liczyć powyżej 10.000 mieszkańców (art. 11), a gromada powyżej 2.000 (art. 19) zaś ustrój gminy wiejskiej może być ewentualnie nadany (art. 33) miejscowości, liczącej poniżej 3.000 mieszkańców, stąd płynie wniosek, że kryterjum statystyczne należy stosować z dużą oględnością, w pierwszym zaś rzędzie należy brać pod uwagę kryterja ogólne, o których mowa w art. 10.

Odnośnie do województw południowych i zachodnich, wobec rozdrobnienia na tym obszarze podziału na gminy, ustawa (art. 102 ust. 2) zgóry liczy się z koniecznością łączenia dotychczasowych gmin wiejskich w gminy większe, odpowiadające postanowieniom art. 10. Nie stawia jednak ustawa powyższej zasady, jako bezwzględnej reguły, gdyż odnosi ten nakaz tylko do gmin „nieposiadających zdolności gospodarczej i finansowej do wykonywania zadań, ciążących nań z mocy ustaw". Zresztą i art. 15 ust. 4, mający zastosowanie na obszarze wszystkich województw, przewiduje wyraźnie, że mogą istnieć gminy wiejskie, których obszar stanowi jedną miejscowość. Na obszarze województw południowych przepis ten okaże się zapewnie szczególnie aktualnym odnośnie do tych miast i miasteczek, które były objęte ustawą z 3 lipca 1896 r., a stosownie do art. 82 będą odtąd podlegały ustawie gminnej z 12 sierpnia 1866 r.

23) Zadania gminy wiejskiej wynikają z obowiązujących przepisów; pod tym względem również ustawa z 23 marca zawiera szereg przepisów, które przy rozpatrywaniu niniejszego zagadnienia muszą być brane w rachubę. Tu należy m. in. sprawa możliwości zorganizowania odpowiedniego aparatu administracyjnego, stojącego na wysokości zadania zarówno ze stanowiska interesów gminy, jak i sprawowanej przez nią admistracji rządowej.

24) Ważne wskazówki techniczne odnośnie do opracowywania wniosków w sprawie podziału na gminy zawierają okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, zamieszczone w tomie II Zb. Zarz. M. S. Wewn. w rozdz. „Podział terytorjalny" na str. 1159 do 1168, a szczególnie okólnik Nr. 140 z 15 maja 1920 r., które należy brać pod uwagę na tle zmienionego stanu prawnego i tendencji ustawy.

Co do strony formalno-prawnej, co do sposobu opracowywania rozporządzeń i t. d., mają analogiczne zastosowanie postanowienia tego rozdziału niniejszej instrukcji, który dotyczy podziału na miasta.

Gromady.

25) Według art. 107 ustawy, do kompetencji PP. Wojewodów należy ustalenie podziału obszarów gmin wiejskich na gromady. Na obszarze województw południowych, zachodnich i centralnych, z wyjątkiem powiatów grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin białowieskiej i masiewskiej, czynność ta ma być dokonana w terminie, w art. 107 podanym. Postanowienie wyjątkowe, zawarte w ostatnim zdaniu ustępu 1 art. 107, rozumieć należy w ten sposób, iż odnośnie do województw wschodnich oraz części województwa białostockiego, przeprowadzenie względnie ustalenie nowego podziału na gromady w terminie zakreślonym w art. 104 nie jest obligatoryjne. Nie wynika z tego jednak oczywiście, ażeby również na tym obszarze PP. Wojewodowie nie mogli lub nie powinni dokonać rewizji obecnego podziału na gromady. Nie są jednak w tym względzie w przeciwieństwie do innych PP. Wojewodów, związani ścisłym terminem, a to z tego powodu, ponieważ na terenie, na którym obowiązuje rozporządzenie Komisarza Generalnego Z. W. o samorządzie gminnym z 26 września 1919 r. (Dz. U. Z. C. Z. W. Nr. 21 poz. 215) podział gmin wiejskich na gromady naogół odpowiada wymaganiom ustawy.

W innych województwach natomiast ustalenie podziału na gromady w określonym terminie jest niezbędne, a to w województwach południowych i zachodnich ze względu na to, iż ustrój gmin zbiorowych i gromad ma być dopiero wprowadzony na tym terenie w województwach centralnych zaś, z wyjątkiem wschodniej części województwa białostockiego, dlatego, ponieważ ustrój gromady w tych województwach nie odpowiada ściśle wymaganiom ustawy z 23 marca 1933 r.

26) Ustawa z 23 marca 1933 r. nie podaje ścisłych kryterjów gromady, wobec czego przy ustalaniu tego podziału należy kierować się kryterjami ogólnemi, wynikającemi z przepisów ustawy oraz z natury rzeczy:

a) w myśl wyraźnego przepisu ustawy (art. 15 ustęp 4) w gminach wiejskich, których obszar stanowi jedną miejscowość, niema ustroju gromady;

b) obszar gminy wiejskiej (art. 15 ustęp 1), jeżeli nie stanowi jednej miejscowości, dzieli się na gromady;

c) gromadę wiejską (art. 15 ustęp 1), stanowi „z reguły" każda miejscowość;

d) jednak dopuszczalne jest (art. 15 ustęp 1), utworzenie wspólnej gromady z kilku miejscowości;

e) „miejscowością" jest: osiedle, wieś, sioło, kolonja, osada, miasteczko, zaścianek, folwark (art. 15 ustęp 1) i t. p.

Wynika z powyższego, że także „miasteczko" może mieć ustrój gromadzki, a nawet wchodzić w skład wspólnej gromady.

Ustawa nie podaje statystycznych kryterjów gromady, jednak art. 19 wymienia dopuszczalną liczbę mieszkańców ponad 2.000.

Jeżeli chodzi o tworzenie wspólnych gromad, to wypadki takie zajdą niewątpliwie wówczas, jeżeli poszczególna miejscowość nie będzie odpowiadała podstawowym kryterjom podziału administracyjnego, jakie w drodze analogji wynikają z ust. 2, art. 10, t. j. zasięg wspólnego zainteresowania lokalnemi sprawami publicznemi, jako też zdolność wykonywania ciążących na tej jednostce zadań, będą uzasadniały połączenie jej w jedną całość z sąsiedniemi osiedlami.

KRYTERJA

podziału gmin wiejskich na gromady na obszarze województw centralnych (art. 107 ust. 1 ustawy samorządowej).

1) Każda wieś (osiedle) z reguły stanowić powinna oddzielną gromadę, jak tego chce art. 15 ust. (1) ustawy samorz. Uzasadnione jest to również z tych względów, że gromada ma być najbardziej naturalną, opartą na stosunkach sąsiedzkich, komórką życia zbiorowego, samorządowego (art. 17 ust. 2 ust. sam.).

2) Wyjątek od zasady od 1) może być dopuszczony jedynie wówczas, gdy wioska jest zbyt mała i trudno byłoby znaleźć wśród jej mieszkańców kandydatów na sołtysów i podsołtysa. Również ważne miejscowe względy gospodarcze przemawiać mogą za łączeniem z sobą we wspólną gromadę dwóch lub kilku drobnych wsi obok siebie położonych np. wspólne urządzenia gromadzkie.

3) Warunkiem łączenia wsi z sobą musi być to, żeby domostwa ich sąsiadowały z sobą, żeby jedno osiedle było przedłużeniem drugiego tuż obok położonego. Chodzi bowiem o zachowanie naturalnej podstawy działalności gromad, jaką są stosunki sąsiedzkie i potrzeby zbiorowe, wynikające z tych stosunków.

4) Gromada jest rejonem działalności sołtysa jako pomocnika wójta, w sprawach administracji państwowej nie może więc być zbyt rozległą. Sołtys powinien mieć szybki i łatwy dostęp do każdego domostwa, powinien obsługiwać w równej mierze wszystkich, być stałym łącznikiem między całością gromady a gminą.

5) Granice obecnych gromad, t. j. dawnych organizacyj stanowo-włościańskich, nie mogą krępować Panów Wojewodów w ustalaniu podziału gminy na gromady. Konieczne jest jednak, ażeby grunta, objęte wspólnym aktem nadawczym i będące w użytkowaniu gospodarzy na mocy tabel likwidacyjnych, znalazły się w obrębie jednej gromady ze względu na art. 80 ust. samorz. Chodzi tu o to, że zarząd i rozporządzanie takiemi gruntami należy do zebrania uprawnionych gospodarzy, któremu przewodniczyć ma sołtys danej gromady. Przepis ten nastręczałby trudności w wykonaniu, gdyby grunta powyższe znajdowały się w obrębie dwuch lub więcej gromad.

KRYTERJA

nowego podziału terytorjalnego powiatu na gminy wiejskie w województwach południowych i zachodnich.

1) Zasada naturalności. Gmina powinna zasięgiem swych zainteresowań i prac obejmować możliwie najbardziej naturalny okręg terytorjalny. Radę gminną powinny łączyć możliwie wspólne zagadnienia gospodarcze i kulturalne. Powinno być najmniej rozbieżności i konkurencji pomiędzy poszczególnemi odcinkami terytorjalnemi (wsiami) w sprawach o pierwszeństwo zaspokojenia potrzeb.

a) ustalić ważniejsze zadania gminy w sprawach kulturalnych, gospodarczych i administracyjnych.

b) ustalić najbardziej celowy (naturalny) zasięg terytorjalny poszczególnych wspólnych zadań n. p. szkolnych, drogowych, w sprawach podniesienia rolnictwa, czy to administracyjnych, jak w sprawach bezpieczeństwa publicznego i t. p.,

c) dostosować do powyższych zadań wspólny okręg działania gminy. Określić okręg gminy w ten sposób, aby pokrywał się przynajmniej w najważniejszych sprawach gminy z zasięgiem terytorjalnym poszczególnych zadań gminy.

2) Samowystarczalność.

a) społeczna, zależna od poziomu kultury miejscowej ludności. Chodzi tu o dobór ludzi miejscowych społecznie przygotowanych do pracy w samorządzie gminnym na stanowiskach przełożonego gminy, zastępcy, ławnika i t. p. Za wskazówkę służyć będzie doświadczenie poczynione przez samorządy, władze nadzorcze i organizacje społeczne,

b) gospodarcza (finansowa). Obszar gminy musi zapewniać gminie odpowiednią ilość źródeł finansowych i wpływów, koniecznych do pokrycia jej wydatków zarówno na cele samorządowe, jak i na wykonywania zadań administracji państwowej, t. j. ustanowienie i opłacenie kwalifikowanego urzędnika.

Trzeba więc sporządzić próbny preliminarz wydatków i dochodów przyszłej gminy i zestawić go ze stanem obecnym, t. j. z wysokością dochodów, ustalonych na podstawie zamknięć rachunkowych poszczególnych gmin dotychczasowych, które wejść mają do obszaru przyszłej gminy zbiorowej. Ponadto liczyć się należy z możliwościami rozwojowemi gminy pod kątem przyszłych jej wydatków i dochodów.

3) Zagadnienie regjonalizmu gospodarczego i administracyjnego należy ustalić silniejsze centra, to jest ośrodki gospodarcze i kulturalne (osady, parafje), do których ciążą okoliczne wsie. Ośrodki te będą siedzibą gmin.

4) Z kwestją regjonalizmu łączy się kwestja racjonalnego podziału administracyjnego powiatu.

W szczególności nawet w wypadkach, gdy dotychczasowa duża wieś mogłaby utrzymać się jako gmina jednostkowa, wypaść może potrzeba przyłączenia do niej małych okolicznych wsi (gmin karłowatych), które jako gminy w żadnym razie zachowane być nie mogą.

5) Sharmonizowanie podziału terytorjalnego na gminy wiejskie z całością podziału terytorjalnego powiatu, a więc z granicami miast i granicami powiatów. Stąd zajść może potrzeba uwzględnienia już z góry pewnej korektywy w granicach miast i powiatu ze względu na reformę gminną.

6) Wygoda ludności i potrzeby administracji publicznej muszą być ze sobą pogodzone:

a) względy komunikacyjne. Poszczególne wsie nie mogą być zbyt oddalone od siedziby urzędu gminnego,

b) sprawy bezpieczeństwa publicznego. Posterunki Pol. Państw. Rejony ich mogą nie pokrywać się z obszarami gmin, ale nie mogą się krzyżować granice jed-

nych z granicami drugich. A więc gmina może obejmować więcej niż rejon jednego posterunku policji i naodwrót rejon posterunku może obejmować dwie gminy i t. p.,

c) wszystkie jednak zagadnienia, związane z wygodą ludności i potrzebami administracji muszą być podporządkowane pierwszym dwum podstawowym kryterjom, to jest zasadzie naturalności i zasadzie samowystarczalności.

7) Specjalne względy miejscowo - terenowe, społeczno-polityczne i inne. W każdym razie żadne z nich nie mogą dominować. Nie można sprawy nowej geografji gminy zbyt indywidualizować, zwłaszcza byłoby wprost niedopuszczalne podporządkowywanie ogólnych kwestyj, o których mowa w p. 1 do 4 zjawiskom nietrwałym, przejściowym.

Więc n. p. względy narodowościowe mogą mieć ważne znaczenie, ale tylko na terenach, gdzie występują w sposób jaskrawszy, natomiast konfiguracja społeczno-polityczna nie może decydować o nowej geografji gminnej, bowiem jest zjawiskiem płynnem i przejściowem.

Okólnik Nr. 66 z dnia 12 lipca 1933 r.

(AA. 5. b. 11) o stosowaniu przepisów prawa o stowarzyszeniach do spółdzielni.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Uzupełniając wskazówki, udzielone okólnikiem Nr. 23 z dnia 11 marca 1933 r. w sprawie, wymienionej w nagłówku, w związku z podniesionemi następnie przez P. P. Wojewodów wątpliwościami, udzielam niniejszem następujących wyjaśnień w zakresie interpretacji przepisów prawa o stowarzyszeniach, odnoszących się do spółdzielni.

Nadzór nad oddziałami spółdzielni.

W myśl art. 12 ustawy o spółdzielniach z dnia 29/X. 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 111, poz. 733) spółdzielnie mogą otwierać oddziały, które podlegają osobnemu zgłoszeniu do sądu rejestrowego, w którego okręgu oddział ten się znajduje, przyczem obowiązuje zgłoszenie wszystkich danych, jakie ustawa powyższa nakazuje zgłosić przy rejestracji centrali spółdzielni.

Według zaś prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) bezpośrednią władzą nadzorczą nad stowarzyszeniami, jak również nad spółdzielniami w zakresie ich działalności kulturalnej, jest powiatowa władza administracji ogólnej.

Z zestawienia powyższych przepisów wynika, że właściwą władzą nadzorczą w stosunku do oddziału spółdzielni, jako jednostki w pewnej mierze samodzielnej, a działającej na pewnym ograniczonym terenie, jest ta powiatowa władza administracji ogólnej, na której obszarze działania mieści się siedziba danego oddziału. Tej więc władzy przysługuje prawo żądania od oddziału spółdzielni danych, przewidzianych w art. 12 prawa o stowarzyszeniach, a to analogicznie do uprawnień, jakie jej przysługują w stosunku do oddziałów stowarzyszeń zwykłych w myśl art. 41 prawa o stowarzyszeniach i jakie w stosunku do centrali spółdzielni przysługują powiatowej władzy administracji ogólnej właściwej dla miejsca siedziby centrali spółdzielni.

Rozwiązanie spółdzielni.

W związku z zapytaniami, czy przewidziana w art. 17 prawa o stowarzyszeniach możność rozwiązania spółdzielni w razie, gdy działalność jej została skierowana do przestępstwa albo zagraża bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu, oznacza całkowite rozwiązanie spółdzielni, czy też tylko przerwanie jej działalności kulturalnej, wyjaśnia się, że ponieważ w danym wypadku ma się do czynienia z jedną osobą prawną, której władze z natury rzeczy odpowiedzialne są za całokształt jej działalności, a przepis prawa wyraźnie mówi o rozwiązaniu zrzeszenia, nie zaś o przerwaniu części działalności tego zrzeszenia, nie może więc być mowy o żadnem częściowem rozwiązywaniu niektórych tylko agend spółdzielni, lecz rozwiązaniu podlega cała spółdzielnia na mocy decyzji właściwego Sądu Okręgowego, powziętej na wniosek powiatowej władzy administracji ogólnej. Potwierdzenie takiego stanowiska znajdujemy także w brzmieniu przepisu art. 11 ust. 1, który tylko wyrazom „rozwiązanie się“, użytym w art. 13 nadaje znaczenie także przerwania części działalności stowarzyszenia, nie wspominając o „rozwiązaniu“ z art. 17.

Zgłaszanie rozpoczęcia działalności kulturalnej przez spółdzielnie nie mające tego uprawnienia w statucie.

Podniesione zostało również zagadnienie, czy spółdzielnia, zamierzająca rozpocząć uprawianie działalności kulturalnej, a nie mająca tego uprawnienia w statucie, może uczynić to tylko przez zgłoszenie tego zamiaru do władzy administracyjnej, czy też musi uprzednio odpowiednio zmienić dotychczasowy statut, zarejestrowany w sądzie.

W związku z tem wyjaśniam, że o zezwolenie (wyraźne lub milczące) powiatowej władzy administracji ogólnej na rozpoczęcie działalności kulturalnej (art. 13 prawa o stowarzyszeniach) mogą ubiegać się tylko te spółdzielnie, których statut zarejestrowany we właściwym trybie przewiduje możność prowadzenia takiej działalności. Wynika to stąd, że prawo o stowarzyszeniach zajmuje się spółdzielniami, czyli zrzeszeniami, istniejącemi na zasadzie specjalnej ustawy, tylko w granicach kwestji zastosowania do nich nadzoru administracyjnego, związanego w pewnych wypadkach z ograniczeniem ich uprawnień, a nie może dotykać takich kwestyj, jak samo nadawanie tych uprawnień, co jest właśnie rzeczą ustawy specjalnej, na której podstawie zrzeszenia te swój byt prawny opierają.

Postępowanie w razie wydania zakazu uprawiania działalności kulturalnej.

W wypadkach, gdy w myśl artykułów 11 i 14 prawa o stowarzyszeniach został przez powiatową władzę administracji ogólnej wydany zakaz uprawiania działalności kulturalnej przez spółdzielnię, winna władza ta

odpis decyzji swojej, wydanej z zachowaniem przepisów postępowania administracyjnego, przesłać właściwemu sądowi rejestrowemu, w którym spółdzielnia została zarejestrowana. Należy ograniczyć się w stosunku do sądu wyłącznie do czynności powyższej, nie występując np. z wnioskiem o zmianę statutu spółdzielni, a pozostawiając do uznania sądu wysnucie w swoim zakresie dalszych konsekwencyj prawnych z faktu wydania omawianej decyzji przez władzę administracyjną.

Termin podania do wiadomości władzy składu zarządu spółdzielni.

Przewidziany w art. 13 ust. 2 prawa o stowarzyszeniach termin 2-tygodniowy dla podania do wiadomości władzy składu zarządu w zastosowaniu do spółdzielni liczyć należy od chwili faktycznego rozpoczęcia działalności kulturalnej przez spółdzielnię, która w myśl postanowień tegoż artykułu uzyskała prawo prowadzenia tej działalności.

Zakres działalności kulturalnej spółdzielni.

W zacytowanym na wstępie okólniku poprzednim Nr. 23/1933 wyjaśnione zostało, co należy rozumieć pod działalnością kulturalną spółdzielni w rozumieniu art. 11 prawa o stowarzyszeniach, a jakie rodzaje tej działalności pod pojęcie to nie podpadną i w związku z tem nie będą podlegały obowiązkowi zgłoszenia władzom administracyjnym w myśl tegoż artykułu.

Ponieważ niektóre spółdzielnie usiłują podciągnąć pod pojęcie działalności kulturalnej i objąć swoim zakresem działania takie zadania, jak np. zawiązywanie straży ogniowych lub przyciąganie członków do wszelkiego rodzaju sportu, wyjaśnia się niniejszem, że powyższe zadania nie dadzą się pomieścić w ramach działalności mającej „na celu podniesienie poziomu kulturalnego swych członków“, którą dopuszcza ustawa o spółdzielniach (art. 1 ust. 2). Należy bowiem wziąć pod uwagę, że zasadniczym celem spółdzielni jest cel gospodarczy, a tylko drogą gospodarczej pomocy ukulturalnienie swych członków. Postanowienie więc art. 1 ust. 2, jako noszące charakter wyjątku w ustawie, poświęconej działalności gospodarczej, musi być interpretowane zwężająco zgodnie z podstawowemi zasadami interpretacji norm prawnych, czyli pod postanowienie to nie można podciągać takich form działalności, które charakterem swym ściśle mu nie odpowiadają. A zatem powstawanie straży ogniowych i stowarzyszeń sportowych (jak wogóle i innych zrzeszeń nie noszących zasadniczo charakteru gospodarczego) w trybie ustawy o spółdzielniach należy uznać za niedopuszczalne. Stanowisko to odpowiada treści i duchowi ustawy, wypływając z zasad na których została ona oparta, a które znalazły swój wyraz w debacie sejmowej w czasie uchwalania omawianej ustawy i w głosowaniu (p. stenogram 179 posiedzenia Sejmu Ustawodawczego z dnia 28 października 1920 r. str. 15 — 16.

Wskazówka co do korzystania z uprawnień.

Udzielając powyższych wskazówek co do stosowania odnośnych przepisów prawa o stowarzyszeniach do spółdzielni uważam za konieczne podkreślić, że przy korzystaniu z uprawnień, jakie prawo daje władzom administracji ogólnej w stosunku do spółdzielni, należy liczyć się zawsze z gospodarczym charakterem tych zrzeszeń i mieć na uwadze, że przymusowe przerwanie działalności spółdzielni może spowodować zakłócenie życia gospodarczego, a w niektórych wypadkach również dotkliwe szkody materjalne dla zrzeszonych (np. przy spółdzielniach mieszkaniowych, spożywczych, kredytowych i t. p.). To też środki nadzoru, mające charakter represji, winny być w odniesieniu do spółdzielni stosowane w sposób nader oględny i stopień ich wymiaru powinien być ściśle uzależniony od całokształtu okoliczności każdej konkretnej sprawy.

Okólnik Nr. 68 z dnia 25 lipca 1933 r.

(Wojsk. B. 2 b/8/2) o przedłużeniu odroczenia służby wojskowej studentom VIII. semestru na okres ukończenia prac dyplomowych.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z wątpliwością, czy studentom VIII. semestru może być udzielane przedłużenie odroczenia służby wojskowej na okres ukończenia przez nich prac dyplomowych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zawiadamia, że wymienione przedłużenie odroczenia studjującym zarówno w kraju, jak i zagranicą na wydziałach, podanych w § 255 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym, mogą być udzielane jednak w granicach wieku lat 25. Osoby, o których wyżej mowa, ubiegające się o powyższe przedłużenie odroczenia służby wojskowej, powinny przedstawiać zaświadczenia uczelni, odpowiadające wymaganiom, określonym w § 247 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Pismo okólne z dnia 3/X. 1932 r. Nr. Wojsk. B. 2 b/5/3 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 16 z 1932 r. poz. 201) uchyla się.

Okólnik Nr. 69 z dnia 31 lipca 1933 r.

(GL. 65-1/9) w sprawie korespondencji urzędów zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej z władzami urzędami krajowemi.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy,
Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach,
P. Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych.

Prezydjum Rady Ministrów okólnikiem Nr. 16 z dnia 27/IV. b. r. (Nr. 55-15/1) powiadomiło wszystkie Ministerstwa, iż Ministerstwo Spraw Zagranicznych wydało zarządzenie z dnia 14 marca 1933 r. w sprawie korespondowania urzędów zagranicznych R. P. z wła-

dzami i urzędami oraz z osobami prywatnemi w kraju treści następującej:

„Korespondencja urzędów zagranicznych R. P. z osobami prywatnemi, jak również z instytucjami publicznemi i prywatnemi oraz z władzami i urzędami w kraju, nie wyłączając władz centralnych, winna się odbywać bezpośrednio z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych we wszystkich sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów.

W szczególności urzędy zagraniczne R. P. będą kierowały:

a) dokumenty stanu cywilnego, otrzymane w drodze międzynarodowej wymiany metryk — do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

b) Wyciągi z rejestrów karnych, nadesłane przez władze w kraju urzędowania — do Ministerstwa Sprawiedliwości,

c) Wnioski o wydobywanie dokumentów stanu cywilnego — do władzy administracyjnej I. instancji, o wydobywanie innych dokumentów — do władzy, powołanej do wystawienia odnośnych dokumentów,

d) Dokumenty do legalizacji — do tego urzędu, który jako pierwszy powołany jest do legalizacji, przyczem w piśmie, skierowanem do tego urzędu należy nadmienić, do jakich jeszcze innych władz dokument winien być przesłany do superlegalizacji".

Powyższe podaje w uzupełnieniu okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 66 z dnia 25/IV. 1931 r. w sprawie korespondencji zagranicznej władz administracji ogólnej i władz samorządowych (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 3, poz. 107) — do wiadomości i przestrzegania z tem, że również Panom, jak i podległym władzom i urzędom służy w sprawach indywidualnych, a w szczególności wyżej w zarządzeniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 14/III. 1933 r. wymienionych — prawo bezpośredniej korespondencji z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, o ile istniejące umowy i przepisy (jak np. rozporządzenie z dnia 29/XII. 1932 r. w sprawie doręczenia pism sądowych osobom zamieszkałym zagranicą (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 974) nie przewidują innej drogi.

Wyjątek stanowi również korespondencja przeznaczona dla urzędów zagranicznych R. P. na terytorjum Związku Socjalistycznych Republik Sowieckich, którą zgodnie z cytowanym okólnikiem Nr. 66 z dnia 25/IV. 1931 r. należy nadal przesyłać za pośrednictwem Ekspedytu kurjerskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, adresując kopertę jak następuje:

„Do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie dla Ambasady (Poselstwa, Konsulatu) Rzeczypospolitej P. w . . . .".

Poza tem wszelkie polecenia, wydawane urzędom zagranicznym przez władze krajowe, dotyczące perjodycznego informowania władz krajowych przez te urzędy w pewnych konkretnych sprawach winny być kierowane do Ministerstwa Spraw Zagranicznych (Wydział Osobowy).

Jest to konieczne z uwagi na kontrolę pracy urzędów podległych przez MinisterstwoSpraw Zagranicznych.

W związku z tem postanowienia części I. okólnika Nr. 66 z dnia 25/IV. 1931 r. o tyle ulegają zmianie, że prawo bezpośredniego znoszenia się z urzędami zagranicznemi Rzeczypospolitej Polskiej przysługuje odtąd nietylko władzom i urzędom w okólniku Nr. 66 wymienionym, lecz również i innym władzom, urzędom a nawet instytucjom, jednak tylko o tyle, o ile korespondencja ta prowadzona jest w sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów i o ile specjalne przepisy nie stanowią inaczej.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Nr. GL. 65-1/9

Warszawa, dnia 31 lipca 1933 r.

P. Szefowi Gabinetu Ministra, P. P. Dyrektorom Departamentów I. — IV. P. P. Szefom Biur i Naczelnikom Wydziałów, P. P. Urzędnikom Minister. Spraw Wewn. (referującym).

Podaję do wiadomości i stosowania z tem, że ulega zmianie przepis § 164 Regulaminu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w tym kierunku, iż korespondencja Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z placówkami Rzeczypospolitej zagranicą odbywa się bezpośrednio z pominięciem Ministerstwa Spraw Zagranicznych we wszystkich sprawach indywidualnych, polegających na wykonywaniu obowiązujących przepisów o ile istniejące umowy i przepisy nie przewidują innej drogi.

Okólnik Nr. 70 z dnia 25 lipca 1933 r. **(GB. 15-7/22) o potrąceniach na Fundusz Pracy.**

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Prezydjum Rady Ministrów na skutek wystąpień poszczególnych władz centralnych w sprawie potrąceń opłat na Fundusz Pracy — pismem z dnia 5 lipca r. b. Nr. 70-53/33, wystosowanem do Ministerstwa Skarbu wyjaśniło, co następuje:

Do podstawy obliczenia opłat, przewidzianych w art. 15 ustawy o Funduszu Pracy, należy wliczać poza sumą, bez uwzględnienia jakichkolwiek potrąceń, każdorazowo przypadającego do wypłaty uposażenia służbowego i stałego wynagrodzenia za najemną pracę (§ 2 rozp. Prezesa Rady Ministrów z 31/III. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 176) — również całkowity dochód, wynikający ze stosunku pracy, a w szczególności:

I. Należy potrącać opłaty na Fundusz Pracy od:

1) wynagrodzeń za godziny nadliczbowe, zapomóg, remuneracyj, nagród i wszystkich innych wynagrodzeń niestałych (jednorazowych),

2) wynagrodzeń za godziny nadliczbowe, wypłacanych Prezesom Izb Skarbowych z kredytu, przekazanego z D. P. M. S.; ryczałtów, wypłacanych urzędnikom kontroli skarbowej; wynagrodzeń za doręczenie upomnień egzekucyjnych; należności, wypłacanych robotnikom, zajętym przy zwózce zasekwestrowanych ruchomości i upo-

rządkowaniu składnic; wynagrodzeń woźnych za dyżury w dni świąteczne (pismo Izby Skarbowej w Brześciu n/Bugiem,

3) a) wynagrodzeń, wypłacanych szoferom za godziny nadliczbowe na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 4/II. 1925 r.,

b) dodatków specjalnych do uposażeń, wypłacanych Prezesom i Wiceprezesom Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 20/V. 1930 r.,

c) nagród pieniężnych perjodycznych oraz od premij w Biurze Powszechnych Spisów,

d) rent ofiar wybuchu prochowni w Witkowicach — jednakże ponad 59 zł. — zgodnie z ust. 2 art. 15 ustawy o Funduszu Pracy,

e) wynagrodzeń lekarzy pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, pobierających wynagrodzenie ryczałtowe miesięczne oraz od takich samych lekarzy, pobierających wynagrodzenie jednostkowe na podstawie przedkładanych miesięcznych rachunków (pismo Min. Spraw Wewnętrznych),

4) wynagrodzeń za dodatkową pracę (pismo Min. Spraw Zagranicznych),

5) dodatków funkcyjnych dla inspektorów pracy (pismo Min. Opieki Społecznej),

6) a) wynagrodzeń sił zastępczych i pomocniczych dziennie płatnych,

b) wynagrodzeń posłańców, sprzątaczów i palaczów, opłacanych przez kierownictwo urzędów i agencyj pocztowych, z opłacanych ryczałtów,

c) wynagrodzeń doręczycieli przesyłek ekspresowych i telegramów, płatnych dziennie z kredytów rzeczowych,

d) wynagrodzeń robotników sezonowych, linjowych w kolumnach technicznych, robotników chwilowo zatrudnionych przy składach teletechnicznych i kandydatów na monterów,

e) wynagrodzenia siły pomocniczej, wypłacanego z ryczałtu manipulacyjnego, przyznawanego kierownikowi urzędu pocztowego,

f) wynagrodzenia za niewykorzystany urlop sił zastępczych,

g) wynagrodzeń za nocną służbę, za służbę w ambulansach pocztowych, za konwój poczt, od tantjemy za szybkość pracy na aparatach telegraficznych,

h) stałych wynagrodzeń za radjospecjalność i stałych „specjalnych zapomóg" (dawniej dodatek budowlany),

i) osobistych wynagrodzeń pośredników i agentów pocztowych,

j) wynagrodzeń posłańców za piesze przenoszenie ładunku pocztowego do dworców kolejowych lub urzędów pocztowych,

k) uposażeń wypłacanych inwalidom, zatrudnionym w urzędach pocztowych (pismo Min. Poczt i Telegrafów),

7) dodatku mieszkaniowego oraz innych dodatków, przyznanych na podstawie ustawy uposażeniowej (kresowego, funkcyjnego, nauczycielskiego), (pismo Najwyższej Kontroli Państwa),

8) a) wynagrodzeń za prace ustawodawcze,

b) wynagrodzeń za doręczenie wezwań (pismo Min. Sprawiedliwości),

9) a) dodatkowych wynagrodzeń wykładowców w szkołach i na kursach wojskowych,

b) dodatkowego uposażenia oficerów i szeregowych zawodowych w marynarce wojennej podczas zaokrętowania, (uchwała Rady Ministrów z dnia 21/I. 1924 r.), (pismo Min. Spraw Wojskowych),

10) wynagrodzeń za ciągnienie (pismo Generalnej Dyrekcji Loterji Państwowej),

11) od wszelkich uposażeń bez względu na minimum — gdyż ustawa o Funduszu Pracy nie przewiduje żadnego minimum.

II. Nie należy potrącać opłat na Fundusz Pracy od:

1) a) nagród, wypłacanych urzędnikom akcyzowym i funkcjonarjuszom Policji za wykrycie przekroczeń skarbowych,

b) diet w czasie podróży służbowych i przeniesień oraz ryczałtów na przeniesienia,

c) diet członków komisyj szacunkowych i rzeczoznawców (pismo Izby Skarbowej w Brześciu n/Bugiem),

2) strawnego, wypłacanego funkcjonarjuszom Policji woj. śląskiego na mocy uchwały Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1928 r. (pismo Min. Spraw Wewnętrznych),

3) a) zasiłków instalacyjnych,

b) zapomóg, wypłacanych bezrobotnym emigrantom,

c) zryczałtowanych diet, kosztów podróży oraz ryczałtów, które poza kosztami podróży i dietami, obejmują również pokrycie innych wydatków jak np. wydatków biurowych (pismo Min. Spraw Zagranicznych),

4) zryczałtowanych kosztów podróży urzędników, powołanych w charakterze delegatów do wykonywania nadzoru i kontroli nad instytucjami ubezpieczeń społecznych (pismo Min. Opieki Społecznej),

5) „odpraw", wypłacanych pracownikom kontraktowym i prowizorycznym przy ich zwalnianiu (pismo Min. Rolnictwa i Reform Rolnych),

6) dodatków reprezentacyjnych (pismo Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej),

7) a) płac, przysługujących wojskowym, powołanym do ćwiczeń lub do służby wojskowej zarządzeniem Rady Ministrów (art. 74 ustawy o uposażeniu),

b) jednorazowej kwoty na wyekwipowanie i dodatku na uzupełnienie wyekwipowania (art. 91 ustawy o uposażeniu),

c) należności za ochotnicze loty ćwiczebne (rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6/III. 1928 r. (Dz. U. R. P. 27/28, poz. 246),

d) od żołdu szeregowych niezawodowych wraz ze wszystkiemi dodatkami (pismo Min. Spraw Wojskowych),

8) zwrot opłat szkolnych nie należy zaliczać do podstawy obliczenia.

Ponadto Prezydjum Rady Ministrów wyjaśniło:

A) Opłaty na Fundusz Pracy należy uiszczać jedynie od uposażeń i wynagrodzeń, których tytuł powstał od dnia 1 kwietnia r. b. t. j. od czasu wejścia w życie ustawy, natomiast nie należy potrącać opłat od wynagrodzeń i uposażeń zaległych z przed 1 kwietnia, a wypłacanych po dniu 31 marca r. b.

B) Obowiązkowi uiszczania opłat na Fundusz Pracy podlegają wszyscy pracownicy, zatrudnieni czasowo czy sezonowo i opłacani w stosunku do liczby przepracowanych dni lub godzin, za wyjątkiem niestale zatrudnionych w rozumieniu art. 7 ustawy o obowiązkowem

ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272).

C) Zgodnie z p. 1 § 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 326) świadczenia pobierane w naturze podlegają opłatom na Fundusz Pracy.

D) Od uposażeń robotników, obok opłat na Fundusz Pracy, należy również potrącać nadal opłaty na Fundusz Bezrobocia.

E) Administrację domu emigracyjnego we Lwowie należy obciążać opłatami, przewidzianemi w art. 26 ustawy o Funduszu Pracy.

Podając powyższe na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z 15/VII. r. b. Nr. D. III. 12232/6/33 do wiadomości i stosowania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, że do dodatków reprezentacyjnych w rozumieniu niniejszego wyjaśnienia (cz. II. p. 6) należą m. in. dodatki, wypłacane ze Skarbu Państwa P. P. Wojewodom, Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy, Wicewojewodom, Wicekomisarzowi Rządu m. st. Warszawy oraz Starostom (okólnik Nr. 211 z 1929 r. i pismo okólne Nr. AB. 585 z 1926 r. Zb. Zarz. M. S. Wewnętrznych str. 157 i 1541).

Pismo Nr. GB. 21-23 z dnia 5 lipca 1933 r.

o opłatach stemplowych od podań.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 1 lipca r. b. Nr. D. V. 272777/5/33 oznajmiło, co następuje:

„Doszło do wiadomości Ministerstwa Skarbu, że w ostatnim czasie niektóre urzędy państwowe — w związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580) — stosują w zakresie opłat stemplowych od podań pewną procedurę, która nietylko jest niezgodna z obowiązującem prawem, ale nadto powoduje zgoła zbyteczne zwiększenie pracy. Procedura ta jest następująca:

Urząd państwowy, załatwiwszy podanie mimo nieuiszczenia opłaty stemplowej i wezwawszy jednocześnie petenta, by uiścił opłatę stemplową w ciągu dwóch tygodni (art. 152 ustęp przedostatni ustawy z dnia 1/VII. 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 41 poz. 413 i § 180 rozporządzenia wykonawczego z dnia 10/X. 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842), następnie, po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu dwutygodniowo, wystosowuje do urzędu skarbowego, w którego okręgu mieszka petent, wniosek o zarządzenie przymusowego ściągnięcia opłaty. Do pisma, zawierającego ten wniosek, jest załączony odpis wezwania, które otrzymał petent (wzór 12 do powołanego § 180); w temże piśmie zaznacza urząd, że „załączone wezwanie dojrzało do egzekucji". Takie ujęcie miało ten skutek, że urzędy skarbowe żądały zastosowania procedury, przewidzianej w §§ 13 i 14 powołanego rozporządzenia, a mianowicie sporządzenia tytułu wykonawczego.

Powyższa procedura jest sprzeczna z postanowieniami, zawartemi w ustępie ostatnim powołanego § 180 rozporządzenia wykonawczego. W myśl tych postanowień urząd, do któreg owniesiono podanie ma, w razie bezskutecznego upływu terminu dwutygodniowego, jedynie zaopatrzeć drugi egzemplarz wezwania w adnotację: „Opłaty do dnia . . . . . nie uiszczono" oraz w podpis i pieczęć urzędu i następnie przesłać ten egzemplarz wezwania, bez dalszego pisma, właściwemu urzędowi skarbowemu. „Wierzycielem w rozumieniu powołanego rozporządzenia Rady Ministrów (§ 5 tego rozporządzenia) nie jest w przypadkach, o których mowa, ten urząd, do którego wniesiono podanie ale urząd skarbowy, który w myśl § 180 powołanego rozporządzenia wykonawczego został zawiadomiony o nieuiszczeniu opłaty i który na skutek tego zawiadomienia zapisuje daną należność do swej księgi bierczej".

Powyższe podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania.

Pismo niniejsze należy przechować w starostwach łącznie z instrukcją o sposobie prowadzenia ksiąg rachunkowych i gospodarczych w sposób podany w okólniku Nr. 1 z 1932 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 1 z 1932 r.).

Pismo Nr. SS. 32/16/3 z dnia 6 lipca 1933 r.

o oznakach i pieczęciach urzędowych samorządu terytorjalnego.

Do

P. P. Wojewodów.

Na skutek zapytania jednego z P. P. Wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że w pieczęciach urzędowych gmin wiejskich i miejskich obok nazwy ustawowej władzy względnie urzędu gminnego powinna być umieszczona nazwa danej gminy w drugim przypadku.

W powyższym kierunku ulega sprostowaniu względnie zmianie okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14/III. 1933 r. Nr. 24 (Nr. SS. 60/10/3) (ust. 16, p. 1), 2) i 3).

Pismo Nr. SS. 16/2/15 z dnia 21 lipca 1933 r.

o wprowadzeniu w życie nowej nstawy samorządowej (łączenie z gminami zbiorowemi niektórych gmin 1896 r.).

Do

P. P. Wojewodów w Krakowie, Stanisławowie, Tarnopolu i Lwowie.

Jeden z P. P. Wojewodów zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o wskazówki co do trybu postępowania w razie konieczności włączenia do gmin zbiorowych w charakterze gromady tych gmin, rządzących się ustawą 1896 r., które nie miałyby pozostać nadal jako samodzielne gminy.

Wątpliwość uzasadniona była założeniem, że postanowienie ustępu 2 art. 102 nowej ustawy, mówiąc o „dotychczasowych gminach wiejskich", nie pozwala na włączenie do gminy zbiorowej w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych (art. 103) gmin,

niepodniesionych do rzędu miast, a zatrzymujących charakter samoistnych gmin w myśl ust. 5 art. 82.

Łączy się z tem zagadnienie nadania poszczególnym gminom ustroju gminy wiejskiej czy gromady w drodze, przewidzianej art. 33 nowej ustawy.

W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że przepisy ust. 5 art. 82 dotyczą tylko tych gmin (poniżej 3.000 ludności) posiadających historyczne nazwy miast i miasteczek, które pozostaną nadal samodzielnemi gminami. Stąd, — co do nich wogóle nie zaistnieje kwestja włączania ich do gmin zbiorowych. Będą one stanowiły gminy w ustroju wiejskim z uprawnieniami finansowemi gmin miejskich oraz zatrzymają tytuły „miast" i „miasteczek".

Gminy poniżej 3.000 ludności, które z tych, czy innych powodów będą musiały ulec włączeniu do gmin zbiorowych, tem samem przestaną istnieć w dotychczasowym charakterze samodzielnych gmin, a więc ma do nich zastosowanie ust. 4, a nie ust. 5 art. 82 nowej ustawy. W wypadku, gdy gminy te posiadają historyczne nazwy „miast" i „miasteczek", musi im być przed włączeniem do gmin zbiorowych nadany ustrój gromady w myśl art. 33 ustawy.

Gminy z r. 1896 poniżej 3.000 ludności i bez tytułów historycznych „miast", czy „miasteczek" o ile nie mają nadal istnieć, jako samodzielne jednostki samorządowe, nie podlegają stosowaniu procedury przewidzianej art. 33 nowej ustawy, a natomiast w myśl przepisów art. 102 ust. (2); gminy te mogą być łączone z gminami zbiorowemi.

Równocześnie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oznajmia, że ust. 2 art. 102 odnosi się tylko do dotychczasowych gmin wiejskich, w wypadkach zaś łączenia we wspólne gminy dotychczasowych gmin wiejskich z gminami, do których zastosuje się art. 33 ustawy samorządowej właściwą podstawą prawną jest nie art. 103 nowej ustawy, lecz ustawa z 22/IX. 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 770) zmieniona art. 105 nowej ustawy samorządowej. W tym przypadku wypadnie utworzyć gminę zbiorową bez miasta, czy miasteczka, a następnie znieść dane miasto i włączyć je do gminy jako gromadę. Akty te w praktyce mogą następować po sobie bezpośrednio bez niepotrzebnej zwłoki.

Pismo Nr. Wojsk. G/23/2 z dnia 28 lipca 1933 r.

o kwaterach stałych, obniżenie czynszów za mieszkania wynajęte na kwaterunek stały.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st.
Warszawy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zauważyło, że czynsze płacone przez zarządy gminne za mieszkania wynajmowane na cele kwaterunku stałego w myśl art. 12 ustawy z dn. 15 VII. 1925 r. o zakwaterowaniu wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 681) są zbyt wysokie w stosunku do obecnych cen komornego, które to ceny wskutek większego zaofiarowania mieszkań, a zmniejszonego zapotrzebowania ich znacznie spadły w porównaniu do lat ubiegłych.

Pogląd ten podziela również Ministerstwo Spraw Wojskowych oraz Dyrekcja Funduszu Kwaterunku Wojskowego, które to władze są narówni z gminami zainteresowane w zmniejszeniu sum nadwyżkowych ponad stawki taryfowe. Gdy bowiem czynsze w niektórych miejscowościach są niekiedy wyższe od stawki taryfowej o 100%, to pokrycie w myśl art. 13 ustawy z dn. 15 VII. 1925 r. różnicy wymaga wydatkowania przez Skarb Państwa (budżet Min. Spraw Wojskowych), Fundusz Kwaterunku Wojskowego i gminy wysokich sum ze szkodą dla innych działów, a szczególnie dla budowy domów nowych (Fundusz Kwaterunku Wojskowego).

Wobec powyższego zechce Pan Wojewoda (Pan Komisarz Rządu m. st. Warszawy) zalecić, aby podległe Panu Wojewodzie zarządy gminne spowodowały jak najdalej idące obniżenie czynszów, co zresztą niektóre magistraty już czynią, zarówno za mieszkania już dawniej wynajęte przy sposobności odnawiania umów, bądź też drogą wypowiadania najmu, jak i zamieszkania wynajmowane świeżo przy zawieraniu umów nowych.

Okólnik niniejszy wiąże się z okólnikiem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 2 z dn. 13/I. 1933 r. Nr. Wojsk. G/24 przyczem Ministerstwo Spraw Wewn. zwraca szczególną uwagę na dyrektywy zawarte w ustępie drugim na str. 2 tego okólnika, do których w akcji obniżenia czynszów należy się stosować.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI: KRAKÓW MAGISTRAT, BIURO PREZYDJALNE. TELEFON NR. 125-05.

PRENUMERATA: ROCZNA WYNOSI 12 ZŁ., (Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ 14 ZŁ.), CENA JEDNEGO EGZEMPLARZA 1 ZŁ.

SPRZEDAŻ DZIENNIKA ORAZ PRZYJMOWANIE ZGŁOSZEŃ NA PRENUMERATĘ USKUTECZNIA DZIENNIK PODAWCZY MAGISTRATU.

OGŁOSZENIA: CAŁA STRONA 100 ZŁ., 1/2 STRONY 50 ZŁ., 1/4 STRONY 25 ZŁ. — DZIAŁ OGŁOSZEŃ PROWADZI P. A. T. W KRAKOWIE, ULICA MIKOŁAJSKA 32. — TELEFONY NR. 104-99, 105-00.

Nakładem Gminy stoł. król. miasta Krakowa. — Czcionkami Drukarni Muzeum Przemysłowego w Krakowie, ulica Smoleńska Nr. 9.